

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

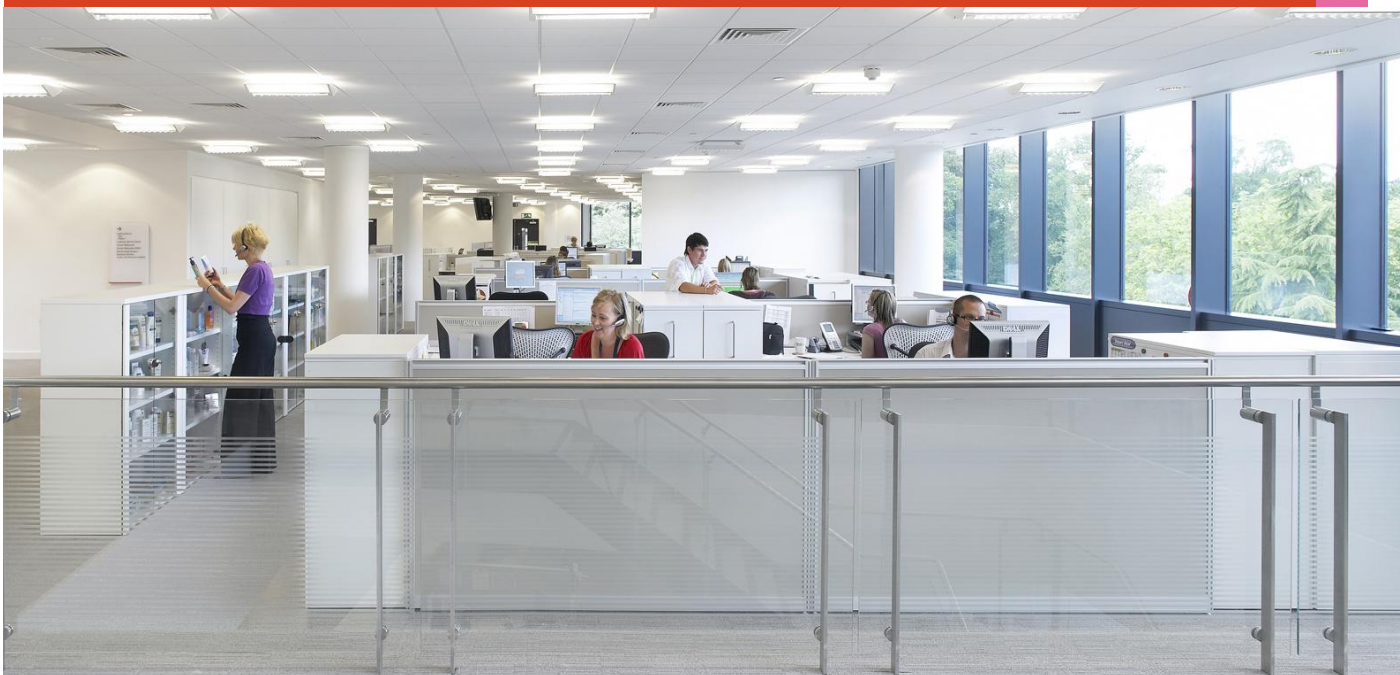

Eesti tuleviku heaks

Riigikantselei Maksejõuetuse menetlemise tõhususe uuring

Uuringu tellija: Riigikantselei, tarkade otsuste fond
Uuringu partner: Justiitsministeerium

19. märts 2013

pwc

Riigikantselei
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Teet Tender
Direktor
T: +372 6 141 800
teet.tender@ee.pwc.com

Aaro Hazak
Juhtivkonsultant
T: +372 6 141 800
aaro.hazak@ee.pwc.com

Maksejõuetuse menetlemise tõhususe uuring

Lugupeetud Kaisa-Maarja Jagula

Vastavalt meie vahel 24. augustil 2012 sõlmitud lepingule esitame siinkohal kokkuvõtte maksejõuetuse menetlemise tõhususe uuringust (edaspidi “Uuring”).

Täname teid meeldiva koostöö eest ning loodame meeldivale koostööle ka edaspidi.

Lugupidamisega

AS PricewaterhouseCoopers Advisors

AS PricewaterhouseCoopers Advisors
Pärnu mnt 15, Tallinn 10141, Estonia
T: +372 6 141 800
F: +372 6 141 900

Sisukord

Kaaskiri		2
1	Kokkuvõte	4
2	Pankrotimenetlused	15
3	Saneermismenetlused	34
4	Praktikute seisukohad	42

Kokkuvõte

Uuringu eesmärk

- Üldlevinud on arusaam, et Eesti maksejõuetusmenetlused kestavad liiga kaua, võlausaldajate nõuded rahuldatakse väheses ulatuses ning menetlused on kulukad. Käesoleva pilootuuringu ülesandeks on aidata tuvastada, mil määral on need väited tõesed, millised kitsaskohad menetlusi aeglustavad ning milliseid regulatsioone tuleks menetluste efektiivsuse tõstmiseks muuta.
- Käesoleva uuringu eesmärgiks on välja selgitada pankroti- ja saneerimismenetluse olulisemad statistilised näitajad ning teha kokkuvõtte menetlusosaliste ja erialaorganisatsioonide esindajate hinnangutest maksejõuetusmenetluste probleemide kohta. Kogutud informatsiooni alusel esitame ettepanekuid maksejõuetuse menetluste efektiivsuse tõstmiseks, mille põhjal saab töö tellija analüüsida ning otsustada, milliseid muudatusi on maksejõuetusõiguse valdkonnas vaja teha.
- Uurimistulemuste ning pakkuja poolsete ettepanekute alusel võiks Tellija analüüsida võimalusi pankrotimenetluste kiirendamiseks, mis vähendab omakorda menetluskulusid.

Uuringu korraldus

- Uuringu läbiviimine jagunes kolmeks etapiks:
  1. Kvantitatiivsete sisendandmete kogumine ja töötlemine, kvalitatiivsete andmete kogumine ja süstematiseerimine ning eeltoodu põhjal andmebaasi koostamine;
  2. Andmeanalüüs ja selle põhjal järelduste tegemine; intervjuud;
  3. Uuringu tulemuste kohta aruande koostamine ja esitlemine töö Tellijale.
- Uuringu käigus kogutud ja töödeldud pankroti- ja saneerimismenetluste statistilised andmed oleme töö tellijale esitanud MS Excel vormis koostatud andmebaasidena. Andmebaas põhineb Ametlike Teadaannete, Kohtute Infosüsteemi, Kohtulahendite ja Äriregistri andmebaaside andmetele, mida on puhastatud ja süstematiseeritud ning viidud asjakohasele kujule. Andmebaasis sisalduvad andmed Eesti juriidiliste ja füüsiliste isikute kohta, kelle suhtes on läbi viidud pankroti- või saneerimismenetlus ajavahemikul 01.01.2004 kuni 30.06.2012. Oluline on märkida, et andmebaasi kvaliteet on suuresti kasutada olevate sisendandmete kättesaadavusest ja kvaliteedist ning me ei vastuta sisendandmete piiratud kättesaadavusest ja kvaliteediprobleemidest tingitud tagajärgede eest.
- Andmeanalüüsi etapi eesmärgiks on läbi viia kirjeldava statistika meetodeid kasutav uuring, leidmaks vastuseid töö tellija poolt püstitatud küsimustele. Lisaks on eesmärgiks luua baas edasiste samalaadsete uuringute läbiviimiseks sarnase või täiendatud meetoodikaga.
- Andmeanalüüsi tulemused ning vastavad järeldused on esitatud töö teises (pankrotimenetlused) ning kolmandas (saneerimismenetlused) peatükis.
- Töö teises etapis viisime läbi intervjuud äriühingute, haldurite, advokaatide ja kohtunike esindusorganisatsioonide esindajatega järgneva viie grupiintervjuuna:
  1. Kohtutäiturite- ja Pankrotihaldurite Koda
  2. Eesti Kohtunike Ühing
  3. Eesti Pangaliit
  4. Kaubandus- ja Tööstuskoda / Eesti Väikeettevõtjate Assotsiatsioon / Eesti Kaupmeeste Liit
  5. Eesti Advokatuur
- Intervjuude eesmärgiks on koguda eri osapoolte hinnanguid pankroti- ja saneerimismenetluste põhjuste, efektiivsuse ning tulemuste ja tagajärgede kohta. Intervjuude tulemused olid täiendavaks infoks andmeanalüüsil ja tulemuste tõlgendamisel.
- Kokkuvõte intervjuudest vastavate organisatsioonide esindajatega on esitatud töö neljandas peatükis.

Peamised tähelepanekud: Pankrotimenetlused

Probleem	Kommentaar
Juriidiliste isikute pankrotid on üle pooltel juhtudel lõppenud raugemisega	<p>Juriidilise isiku suhtes esitatud pankrotiavalduste läbivaatamise menetlustest on 58% lõppenud raugemisega pankrotti välja kuulutamata ning 35% juhtudel on jõutud jaotissetepanekuni ja 6% juhtudest on pankrot raugenud peale pankroti väljakuulutamist. Aktsiaseltside puhul lõpeb esmase raugemisega suhteliselt vähem pankrotijuhtumitest kui teiste juriidiliste isikute puhul. Seda asjaolu selgitab arvatavalt aktsiaseltside suurem nõutava aktsiakapitali ja kohustusliku reservkapitali tase.</p> <p>Füüsiliste isikute pankrottidest lõppes aastatel 2004-2012 31% raugemisega pankrotti välja kuulutamata ning 60% juhtudel jõuti jaotissetepanekuni.</p>
Tüüpiliselt pankrotistub tsüklitundliku tegevusala ettevõtte	Menetluse läbinud ettevõtted pärinevad suuresti Harju piirkonnast (äriregistri piirkond) ning jae- ja hulгимүүgi-, tootmis- ja ehitussektoritest, s.o majandustsüklilistele muutustele enam avatud tegevusvaldkondades.
Pankrotimenetluste pikk kestvus	Pankrotti välja kuulutamata raugemisega lõppevad menetlused kestavad juriidilistel ja füüsilistel isikutel keskmiselt vastavalt 94 ja 85 päeva. Jaotissetepanekuni jõuti juriidiliste isikute puhul keskmiselt 462 ning füüsiliste isikute puhul 455 päevaga. Kompromissiga lõppevate menetluste kestvus on juriidilistel isikutel keskmiselt 340 päeva ja füüsilistel isikutel 352 päeva. Ajaliselt kõige kauem kestavad teise raugemisega (pankrotiseaduse § 158) lõppevad menetlused, mille keskmine pikkus juriidilistel isikutel 745 päeva ning füüsilistel isikutel 709 päeva. Erinevate kohtupiirkondade lõikes on keskmine kogumenetluse (s.t pankrotiavalduse esitamisest kuni pankrotimenetluse lõpuni) kestvus sarnane, varieerudes 270–280 päeva vahel.
Võlausaldajate rahuldatavate nõuete madal määr	Pankrotimenetluse tulemusel rahuldatavate nõuete osatähtsus on üldjuhul väga madal. 31% juriidiliste isikute pankrotijuhtudel jäävad tunnustatud nõuded 95 või enama protsendi ulatuses rahuldamata ning 12% juhtudel rahuldatakse tunnustatud nõuetest 5 - 10%. Vaid 9% juhtudest on rahuldatud üle 50% nõudest. Rahalises mahus hinnatuna on rahuldatud nõuete maht jäänud 31% juhtudel alla 10 tuhande EUR ning 6% juhtudel on rahuldatud nõude suurus üle 1 miljoni euro. 41% jaotissetepanekuga füüsiliste isikute pankrotimenetlustest on rahuldatud vaid alla 10 tuhande EUR nõudeid. Nii juriidiliste kui füüsiliste isikute pankrotimenetlustes jääb 25% juhtudel pankrotivara müügist saadud tulu alla 5 tuhande EUR.
Pankrotihaldurite tasustamine	Pankrotihalduri tasu juriidiliste isikute menetluses on 19% juhtudest alla 1 tuhande EUR ning 36% juhtudest 1-2 tuhat EUR. Füüsiliste isikute menetluste puhul jäävad pankrotihalduri tasud alla 1 tuhande EUR 35% juhtudest ning vahemikku 1-2 tuhat EUR 28% juhtudest.

Peamised tähelepanekud: Saneerimismenetlused

Probleem	Kommentaar
Saneerimismenetluste tulemuslikkus	Kuni 2011.a lõpuni on Eestis esitatud 153 avaldust saneerimismenetluse alustamiseks, millest vaid 20 on jõudnud saneerimiskava kinnitamiseni . Enamjaolt kulub saneerimiskava kinnitamiseni kuni pool aastat alates saneerimisavalduse esitamisest.
Saneerimisavalduste menetlusse mittevõtmise kõrge osakaal	68% kohtutele esitatud saneerimisavaldustest on võetud menetlusse. Menetlusse mittevõetud saneerimisavalduste (kokku 35 tuvastatud juhtumit) puhul on peamiseks põhjuseks saneerimisavalduse ebapiisav põhistus (10 juhtumit), ettevõtte poolt saneerimismenetluse lõivu/deposiidi tasumata jätmine (8 juhtumit), saneerimisavalduse mittenõuetekohasus (5 juhtumit) ning saneerimisavalduses esinenud puuduste mittekõrvaldamine ettenähtud tähtaja jooksul (4 juhtumit).

Peamised tähelepanekud: Andmete kvaliteet andmebaasides

Probleem	Kommentaar
Avalike Teadaannete andmebaasi teadaanded pankrotimenetluste kohta on paljuski vigased	Töö käigus ilmnes, et Avalike Teadaannete (“AT”) andmekvaliteet on madal – ligikaudu 10 tuhande teadaande puhul 25 tuhandest teadaandest, mis pankrotte puudutavad, esines Uuringu käigus kogutavate andmete osas vigu (trükivead äriühingute, füüsiliste isikute ning pankrotihaldurite nimedes, vead registrikoodides ja kuupäevades) või olid vastavad andmed teadaande tekstist puudu. Vead AT andmetes võivad oluliselt kahandada mis tahes analüüside ja andmepäringute kvaliteeti ja efektiivsust ning vigane andmebaas ei täida oma eesmärki. Soovitame kaaluda AT andmebaasi struktuuri muutmist ja kontrollprotseduuride kasutamist, tagamaks andmete piisavat kvaliteeti.
Vajaliku informatsiooni kättesaadavus Kohtute Infosüsteemi andmebaasist on problemaatiline	Ebaühtlaseks osutus ka Kohtute Infosüsteemis andmete kättesaadavus. Näiteks olid halvasti (ca 35% juhtudel) kättesaadavad andmed pankrotiavalduse esitaja (võlgnik vs võlausaldaja) kohta. Lisaks on analüüsi läbiviimise seisukohalt suureks probleemiks sarnastes küsimustes tehtud kohtulahendite väga erinev sisu ja vorm – kohtulahendites esitatakse erinevat tüüpi ja erinevas esituses andmeid (nt koos/ilma käibe-, tulu- või sotsiaalmaksuta) ning tihti ei ole kohtulahendid Kohtute Infosüsteemi internetikeskkonnas kättesaadavad.

Peamised tähelepanekud: Üldistav kokkuvõte praktikute seisukohtadest (1)

Probleem	Kommentaar
Ettevõtte juhtkonna vähene vastutus	Väga suur osa pankrotte lõppeb raugemisega ning puuduvad piisavad rahalised vahendid menetluse läbiviimiseks, mis tähendab, et enamik menetlusi jääb võlausaldajate jaoks lahendita ning paljud potentsiaalsed kaasnevad majanduskuriteod lahendamata. Tagajärjeks on ettevõtete juhtkonna poolt tunnetatav vähene vastutus ning võlausaldajate huvide ebapiisav kaitstus. Pankrotiavaldused esitatakse liiga hilja, mille põhjuseks on tihti kas põhjendamatu lootus, et olukord paraneb, või on tegemist pahatahtliku viivitamisega. Samas tuleb arvestada, et juhul, kui täiendavat vastutust ja kohustusi rakendada, kasvaks sellega nii ettevõtluse riskid kui juhatuse liikmena tegutsemise riskid ning see halvaks eeldatavalt väga tõsiselt ettevõtlusvalmidust.
Riigi kontroll omanike/juhtkonna pahatahtliku tegevuse üle	Probleemiks on kontrollimatult tegutsevad „professionaalsed likvideerijad“, ilmselt fiktiivsed sularahalaenuid ettevõtte kassa tühendamise eesmärgil, juhatuse liikmete vahetamine pankrotimenetluse vältel, mis pikendab märgatavalt menetluse pikkust jm pahatahtlik tegevus juhtkonna/omanike poolt. Kuna esineb palju võimalusi varade väljaviimiseks ettevõtetest, suurendab see omanikel/juhatuse liikmetel vastutustunde puudumist veelgi. Nimetatud probleemidele oodatakse lahendusi riigilt seadusandluse täiendamise ja seaduste senisest parema jõustamise näol.
Pankrotimenetluse pikk kestus	Pankrotimenetluste pikk kestus vähendab oluliselt võlausaldajate poolset nende huvide kaitstuse tunnet. Pankade seisukohalt on pankrotimenetluste venimisega seoses probleemiks panga kui pandipidaja nõuete laekumise aeglus. Lisaks väljamaksete tegemiseni jõudmist aeglustavatele osapoolte vaidlustele on probleemi põhjuseks tihti asjaolu, et halduril kulub vara müüki panekuks liiga palju aega või ei leidu turul huvitatud ostjaid. Enim muret tekitav on siiski vara müügist saadud raha väljamaksmise protsessi pikkus.
Nõuete vaidlustamine kui pankrotimenetlust aeglustav tegur	Nõuete vaidlustamine pankrotimenetluse käigus on lihtne ning seda saab teha ilma sisulise aluseta. Tulemuseks on pankrotimenetluste märgatav venimine.
Haldurite kompetents	Kõrge professionaalsusega pankrotihaldurite kõrval leidub haldureid, kelles esineb puudujääke majandusalastes või juriidilistes teadmistes. Mõned suure staažiga, kuid hariduse ammu omandanud haldurid vajaksid täiendavaid koolitusi ja teadmisi.

Peamised tähelepanekud: Üldistav kokkuvõte praktikute seisukohtadest (2)

Probleem	Kommentaar
Pankrotimenetluse ebaefektiivsuse mõju ettevõtluskultuurile	Laiemas plaanis on suureks probleemiks pankrotimenetluste ebaefektiivsusega kaasnev negatiivne mõju ettevõtluskultuurile Eestis. Võlausaldajad tunnetavad pankrotiprotsesse üldjuhul kui lootusetuid olukordi, kus võlgade sissenõudmine on aeganõudev ja bürokraatlik ning lõpeb vaid vähesel juhul nõuete rahuldamisega. Mõningate juriidilistes isikute puhul soodustab pankrotimenetluse ebaefektiivsus juhatuse ja omanike vastutamatus tunde süvenemist. Tulemuseks on üldise ärietika ja ettevõtluskultuuri paigalseis ning riskide suhteliselt kõrge tase kogu Eesti ettevõtlussektoris, mis mõjub negatiivselt nii kodu- kui välismaiste investorite investeerimisotsustele.
Saneerimismenetlused	Saneerimismenetlusi kasutatakse tihti pankroti edasilükkamiseks. Saneerimisnõustajaks on tihtipeale ettevõtte poolt esitatud isik ja saneerimise ajal viiakse ettevõttest varasid välja.

Peamised tähelepanekud: Ettepanekud võimalikeks poliitikamuudatusteks (1)

Probleem	Kommentaar
Pankrotimenetluste kulude katmine	Lahenduseks praegustele probleemidele pankrotimenetluste finantseerimisel oleks (a) teha äriühingute juhatuse liikmed vastutavaks (nt menetluskulude katmisel ja/või kehtestada sanktsioonid, kui ei esitata pankrotiavaldust netovara langemisel alla poole osa/aktsia kapitalist) ja/või (b) riigipoolse rahastamise suurendamine (kõrgem tasu raugemisega lõppeva menetluse kulude katteks; riigi poolt finantseeritud erikontrollid jms). Menetluse efektiivistamise seisukohalt võiks kaaluda muudatusi seadusandluses ka selles osas, mis puudutab piiranguid (15%) panditud vara müügist laekuva tulu kasutamisel menetluskulude katmiseks – põhjalikum ja tulemuslikum menetlemine võib lõppkokkuvõttes osutada kasulikuks kõigile võlausaldajatele.
Nõuete vaidlustamise aluste läbivaatamine seadusandluses	Vältimaks nõuete vaidlustamisest tihti tekkivaid pikki viivitusi pankrotimenetlustes, soovitame kaaluda, kas oleks otstarbekas jätta nõuete kontroll kohtu ja halduri pädevusse ning tagada, et nõuete laiaulatuslik vaidlustamine ei toimuks põhjendamatult.
Pandipidaja nõuete rahuldamine	Tagamaks pandipidajast võlausaldajatele raha senisest kiirem väljamaksmine, võiks kaaluda vastava väljamakse teostamist kohe peale vara müüki. Pankade seisukohalt on küsitav, kas pank pandipidaja peaks pankrotimenetluse protsessis osalema või võiks pandipidajale väljamakseid teha väljaspool pankrotimenetlust. Samuti on küsitav, kas juhul, kui pankrotipesas on ainult üks vara, on pandipidaja osalemine pankrotimenetluses vajalik või peaks pandipidajal olema võimalik realiseerida pandiese väljaspool pankrotimenetlust. Soovitame eelnimetatud seadusemuudatusettepanekuid kaaluda ning samuti seda, kas jaotusettepaneku kinnitamise menetluskorda oleks põhjendatud lihtsustada (nt viia sarnasele kujule täitemenetluse tulemi jaotuskavaga).
Haldurite kompetentsi tõstmine	Kõrge professionaalsusega pankrotihaldurite kõrval leidub haldureid, kelles esineb puudujääke majandusalastes või juriidilistes teadmistes. Mõned suure staažiga, kuid hariduse ammu omandanud haldurid vajaksid täiendavaid koolitusi ja teadmisi. Pankrotihaldurite ebaühtlase kompetentsi osas võiks olukorda parandada see, kui kehtestada/luua toimiv järelevalve- ja kvaliteedikontrollisüsteem ning rakendada haldurite poolsete rikkumiste puhul sanktsioone.

Peamised tähelepanekud: Ettepanekud võimalikeks poliitikamuudatusteks (2)

Probleem	Kommentaar
Riigipoolsed prioriteedid pankrotimenetlustes	Pankrotimenetluste (ning kaasnevate kohtuasjade) enamik näib hõlmavat eeskätt väike- ja keskmise suurusega ettevõtteid, samas kui suuremate ettevõtete pankrottide menetlemine nende keerulisuse tõttu tihti takerdub – tulemuseks on väikesemahuliste pankrotiasjade lahendamine, mis on aga pankrotiasjade rahalisest kogumahust eeldatavalt vähese tähtsusega. Probleemi lahenduseks oleks riigipoolne panustamine nii pankrotihaldurite, kohtunike kui prokuröride pankrottide alase kompetentsi tõstmisse ning ressursside suunamine tegevustesse, mis tagaksid tulemusliku tegelemise suuremahuliste ja keerulisemate pankrotijuhtumitega.
Riigipoolne tugi eraisikute pankrotistumisel	Viimasel ajal domineerivad füüsiliste isikute pankrotid, eeskätt juhtudel, kus eraisikud on olnud käendajad juriidiliste isikute kohustustele või on nad sattunud liiglaenamise teele või majandusbuumi ajal soetanud kinnisvara, mille hind on oluliselt langenud ning millega kaasnevad kohustused on turuväärtusest suuremad. Üheks potentsiaalseks võimaluseks oleks riigi vahenditest toetada pankrotistunud isikuid töö leidmisel, et kasvõi osaliselt võlgasid tulevikus vähendada.

Ettepanekud: **Andmebaaside kvaliteedi tõstmise ja kasutatavus analüüsi algandmetena**

Probleem	Ettepanek
Vead äriühingute ja füüsiliste isikute nimedes	Käesoleval ajal sisestatakse AT andmebaasi äriühingute ja füüsiliste isikute nimed ning registri/isikukoodid käsitsi, mis põhjustab sagedasti vigu. Soovitame kaaluda äriühingute ja füüsiliste isikute nimede ja koodide sisestamisel referentsandmebaasi kasutamist (ideaalis seostatuna Äriregistri andmebaasiga), mis võimaldaks vigasid andmesisestusel oluliselt vältida. Nimede ja koodide manuaalne sisestamine võiks toimuda pigem erandjuhtudel.
Dubleerivad kanded	AT andmebaasis esineb hulgaliselt dubleerivaid kandeid ning sarnaseid kandeid. Juhul, kui ei ole tehtud eraldi märget näiteks selle kohta, et ühe teate näol on tegemist varasemas teates esinenud vea parandamisega, on keeruline aru saada, millist teadet tuleks lugeda korrektseks ning kas tegemist on teineteist dubleerivate või siiski millegi poolest erinevat teadaannetega. Seetõttu soovitame seada andmebaasis kontrollfunktsiooni, mis hoiataks/keelaks dubleerivate kannete tegemisel. Samuti peaks ühtlustama "Õiend" andmevälja kasutamise põhimõtted.
AT teadete liigitus	Käesoleval ajal on pankrotistumisi puudutavad teated liigitatud kas pankrotimenetluse teadeteks või pankrotiteadeteks ning seejuures ei ole nende teateliikide vaheline erinevus üheselt arusaadav. Soovitame kaaluda AT andmebaasi teate alaliikide lisamist (nt pankrotiavalduse läbivaatamise otsus, võlausaldajate koosoleku kokkukutsumine jne), mis võimaldaks andmeid analüütilisel eesmärgil oluliselt paremini kasutada.
AT teadaande sõnastus	AT teadaanded on tihti standardse sisuga, kuid sõnastatud erinevalt ning eri detailsusastmega. Tihti esineb erinevusi rahaliste näitajate esituses (nt kas koos maksudega või ilma), nimede ja kuupäevade formaadis jm aspektides. Soovitame kaaluda, kas standardsete teadaannete osas oleks otstarbekam kasutada teadaande standardiseeritud sisestusvormi, kus tuleks täita kindlad väljad, teade genereeritakse selle põhjal automaatselt ning sisestatud standardiseeritud andmed jääksid kasutatavaks ka eraldi andmebaasi kujul.
AT teadaannete kuupäevad	Hetkel ei väljenda AT teadaande kuupäev alati vastava otsuse vm alussündmuse kuupäeva. Soovitame kaaluda, kas AT andmebaasi oleks otstarbekas lisada ka alussündmuse kuupäev.
Kohtuasja nimetus Kohtute Infosüsteemi andmebaasis	Käesoleval ajal on kohtuasjade nimetused samaliigiliste kohtuasjade puhul tihti sisestatud erinevas sõnastuses. Meie hinnangul oleks otstarbekas kasutada ühtlustatud sõnastust ning seejuures võib abiks olla standardiseeritud andmesisestusvormi kasutamine.
Kohtute Infosüsteemi andmebaasi seosed kohtulahenditega	Soovitame kaaluda, Kohtute Infosüsteemi andmebaasi otselinki lisamist vastava kohtulahendi internetis kättesaadavale versioonile – see lihtsustaks oluliselt tööd kohtulahenditega. Laiemas plaanis võiks kaaluda ka standardse sisuga kohtulahendite puhul osaliselt standardsõnastuste/vormide kasutamist.

Pankrotimenetlused

Pankrotimenetluste valim

- Pankrotimenetluste valimi moodustamine käesoleva uuringu jaoks põhineb Avalike Teadaannete (“AT”) andmebaasi teadetal, mille tulemusena moodustus esialgne andmebaas ca 25 tuhandest AT teadaandest, mis puudutavad menetlusi ajavahemikus 2004-2012.
- AT andmebaasi süstematiseerimise ja puhastamise käigus selgitasime välja Uuringu käigus kasutatavad andmed. Töö käigus ilmnis, et AT andmekvaliteet on madal – ligikaudu 10 tuhande teadaande puhul esines Uuringu käigus kogutavate andmete osas vigu (trükivead äriühingute, füüsiliste isikute ning pankrotihaldurite nimedes, vead registrikoodides ja kuupäevades) või olid vastavad andmed teadaande tekstist puudu. Andmete puhastamise ja korrastamise tulemusena õnnestus meil siiski suur osa vigastest andmetest parandada, kuid peab silmas pidama, et kaudsete meetoditega korrastatud andmete puhul ei saa täie kindlusega tagada, et andmed on korrektsed.
- Andmebaasi moodustamisel kasutasime ka Kohtute Infosüsteemi (“KIS”) andmebaasi, mis sisaldas ligikaudu 9.7 tuhandet kannet, mis puudutavad pankrotimenetlusi ajavahemikus 2004(2006)-2012. Nimetatud andmebaasist pärinevad andmed pankrotiavalduse esitaja ja menetluse alguskuupäeva kohta ning jaotisetepanekuga pankrotimenetluste kohtuasjade numbrid, mille põhjal saime vajalikud toimikud Riigi Teataja avalikust internetiandmebaasist edasiseks andmetöötamiseks alla laadida.
- Kokku tuvastasime AT andmebaasist ligikaudu 2,050 jaotisetepanekuga pankrotimenetlust, millest ligikaudu 1,350 puhul õnnestus tuvastada menetluse algus ja lõpp ning KIS andmebaasis oli pankrotimenetluse kohtuasja number olemas ligikaudu 990 juhul. Nendest osutus Riigi Teataja internetiandmebaasist kättesaadavaks ligikaudu 500 toimikut. Juhime siinkohal tähelepanu asjaolule, et osa toimikutest ei kajastanud infot jaotisetepaneku kohta vaid sisaldasid varasemaid kohtulahendeid, mistõttu need ei osutunud meie uuringu käigus kasutatavateks.
- Lisaks kasutasime Äriregistri (“ÄR”) andmebaasi, kust tulenevad juriidiliste isikute registrikoodid, nende tegevuspiirkond ja majandusharu. Samuti pärineb ÄR andmebaasist info äriühingu poolt raamatupidamisaruannete ÄR esitamise nõudest kinnipidamise kohta viimasel tegevusaastal; info selle kohta, kas raamatupidamisaruanded olid auditeeritud/ üle vaadatud viimasel tegevusaastal ning äriühingu vara suurus viimasel tegevusaastal.
- AT andmebaasi põhjal tuvastasime ligikaudu 3,050 unikaalset äriühingut, mille kohta on avaldatud alustamise ning lõpetamise teade seoses pankrotimenetlusega ning ligikaudu 460 unikaalset füüsilist isikut, kelle kohta on avaldatud alustamise ning lõpetamise teade seoses pankrotimenetlusega.
- Seega kogu valim koosneb ligikaudu 3.5 tuhandest menetlusest ajavahemikul 2004-2012. Siinkohal juhime tähelepanu asjaolule, et kuigi meil õnnestus tuvastada suurem osa pankrotimenetlusest, mis jäid uuritavasse perioodi, on oluline osa menetlusi käsitlevast infost puudulik. Järgneval lehel on toodud info tuvastatud andmete kättesaadavuse kohta uuringut puudutavate küsimuste lõikes.

Menetluse läbinud juriidiliste isikute kohta tuvastatud andmete maht uuringut puudutavate küsimuste lõikes

Andmed

	Juriidiliste isikute arv, kelle kohta andmed kättesaadavad
1. Äriühingu nimi, registrikood ja juriidiline vorm:	3,048
2. Tegevuspiirkond:	2,336
3. Majandusharu:	1,313
4. Pankrotiavalduse esitaja:	2,010
5. Menetlev kohus:	3,016
6. Pankrotiavalduse esitamise kuupäev:	3,048
7. Menetluse väljund:	3,048 (jaotissetepanek 1,062)
8. Menetluse kestvus:	3,048
9. Pankrotivara müügist laekunud summa:	232
10. Väljakuulutatud pankrottide puhul pankrotimenetluse võlausaldajate tunnustatud nõuete maht:	304
11. Väljakuulutatud pankrottide puhul tunnustatud nõudega võlausaldajate arv:	286
12. Väljakuulutatud pankrottide puhul pankrotimenetluse tulemusena rahuldatud võlausaldajate nõuete maht:	207
13. Pankrotihaldur:	3,010
14. Halduri tasu:	686
15. Väljakuulutatud pankrottide puhul pankrotimenetluse kulud:	326
16. Väljakuulutatud pankrottide puhul massikohustused kogusummana:	122
17. Raamatupidamisaruannete Äriregistrile esitamise nõudest kinnipidamine viimasel tegevusaastal:	2,394
18. Kas raamatupidamisaruanded olid auditeeritud/ üle vaadatud viimasel tegevusaastal:	2,309
19. Äriühingu vara kokku viimasel tegevusaastal	1,484

Punase joonega on ümbritsetud andmed, mille kättesaadavus oli erakordselt halb (alla 50% juhtudest)

Menetluse läbinud füüsiliste isikute kohta tuvastatud andmete maht uuringut puudutavate küsimuste lõikes

Andmed

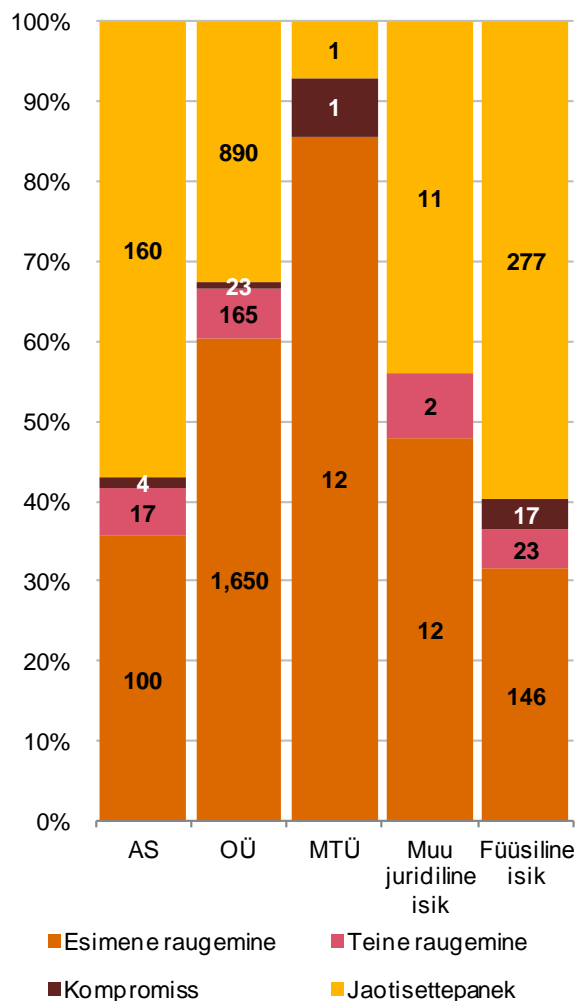
Füüsiliste isikute arv, kelle kohta andmed kättesaadavad

1. Füüsilise isiku nimi:	462
2. Isikukood:	360
3. Pankrotiavalduse esitaja:	329
4. Menetlev kohus:	461
5. Pankrotiavalduse esitamise kuupäev:	462
6. Menetluse väljund:	462 (jaotisettepanek 276)
7. Menetluse kestvus:	462
8. Pankrotivara müügist laekunud summa:	35
9. Kas algatati võlgniku kohustustest vabastamise menetlus:	50
10. Väljakuulutatud pankrottide puhul pankrotimenetluse võlausaldajate tunnustatud nõuete maht:	82
11. Väljakuulutatud pankrottide puhul tunnustatud nõudega võlausaldajate arv:	66
12. Väljakuulutatud pankrottide puhul pankrotimenetluse tulemusena rahuldatud võlausaldajate nõuete maht:	38
13. Pankrotihaldur:	442
14. Halduri tasu:	136
15. Väljakuulutatud pankrottide puhul pankrotimenetluse kulud:	90
16. Väljakuulutatud pankrottide puhul massikohustused kogusummana:	21

Punase joonega on ümbritsetud andmed, mille kättesaadavus oli erakordselt halb (alla 50% juhtudest)

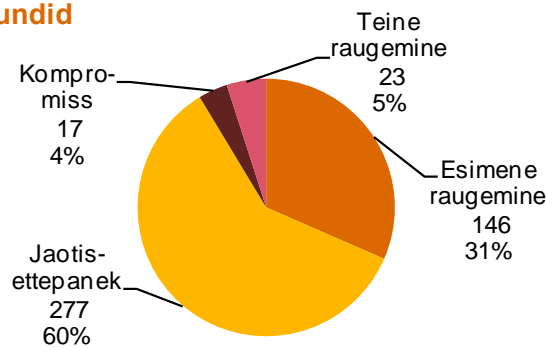
Juriidiliste isikute pankrottidest on 58% lõppenud raugemisega pankrotti välja kuulutamata ning 35% juhtudel on jõutud jaotissetpanekuni

Pankrotimenetuse väljundid

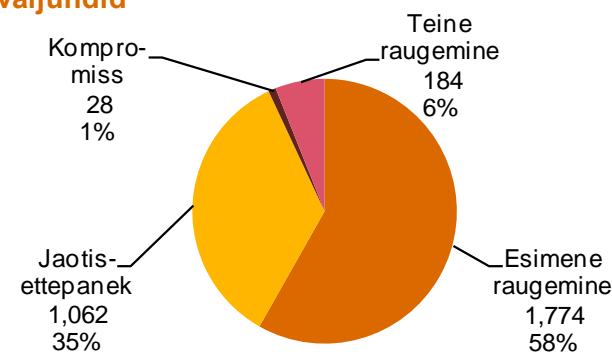

- Terminit “esimene raugemine” on siin ja edaspidi kasutatud välja kuulutamata jäetud raugenud pankrottide puhul ning terminit “teine raugemine” välja kuulutatud ja seejärel raugenud pankrottide puhul. Terminit “jaotissetpanek” on siin ja edaspidi käsitletud kui pankrotimenetlust, kus on koostatud jaotissetpanek.
- Juriidiliste isikute 3,048 pankrotijuhtumist, mida meie andmebaas hõlmab, on 1,774 ehk 58% lõppenud raugemisega pankrotti välja kuulutamata ning 1,062 ehk 35% jõudnud jaotissetpanekuni. Teise raugemisega lõppes 6% pankrotijuhtumistest ning vaid 1% lõppes kompromissiga.
- Aktsiaseltside puhul lõpeb esimese raugemisega suhteliselt vähem pankrotijuhtumitest kui teiste juriidiliste isikute puhul. Seda asjaolu selgitab arvatavalt aktsiaseltside suurem nõutava aktsiakapitali ja kohustusliku reservkapitali tase.
- Füüsiliste isikute pankrottidest, mille kohta meie andmebaasis on 462 vaatlust, lõppes 31% raugemisega pankrotti välja kuulutamata ning 60% jõudis jaotissetpanekuni. Teise raugemisega lõppes 5% pankrotijuhtumistest ning 4% lõppes kompromissiga.

Füüsiliste isikute pankrotimenetluste väljundid

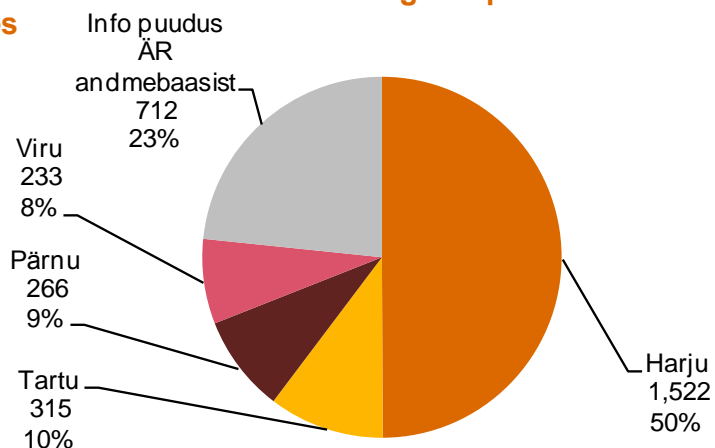

Juriidiliste isikute pankrotimenetluste väljundid

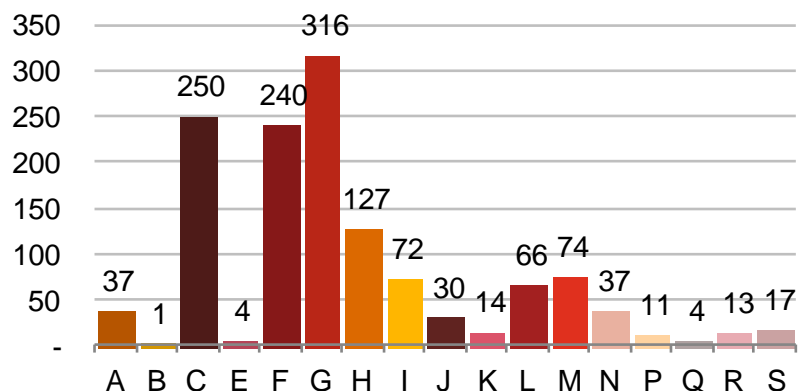
Menetluse läbinud ettevõtted pärinevad suuresti Harju piirkonnast ning jae- ja hulgimüügi-, tootmis- ja ehitussektoritest

Pankrotimenetlused ettevõtte tegevuspiirkonna lõikes

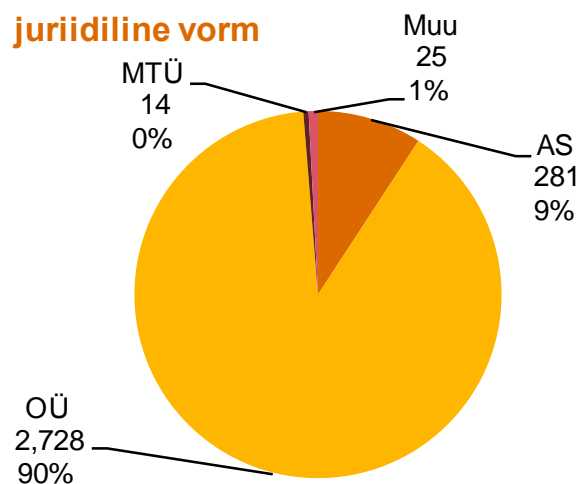

- Äriühingu tegevuspiirkonnad on Äriregistris jaotatud sarnaselt maakohtutele neljaks piirkonnaks. Suurem osa pankrotimenetluse läbinud ettevõtetest on pärit Harju piirkonnast (1,522), millele järgnevad Tartu piirkond (315), Pärnu piirkond (266) ning Viru piirkond (233). 712 juhul ei õnnestunud AR andmebaasist tegevuspiirkonda tuvastada.
- Majandusharude lõikes jaotuvad pankrotimenetluse läbinud ettevõtted järgmiselt:
  - 24% G, mis tähistab jae- ja hulgimüügi sektorit
  - 19% C, mis tähistab tootmissektorit
  - 18% F, mis tähistab ehitussektorit
  - 10% H, mis tähistab transpordi- ja laondussektorit
  - Muudest tööstusharude osakaal jääb alla 10% tööstusharu kohta.

Pankrotimenetlused majandusharu lõikes

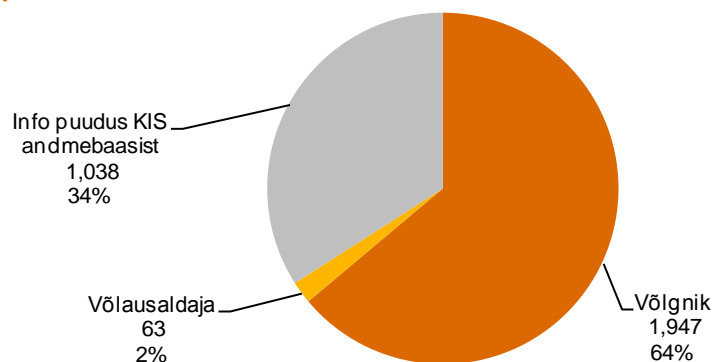

Ettevõtte juriidiline vorm

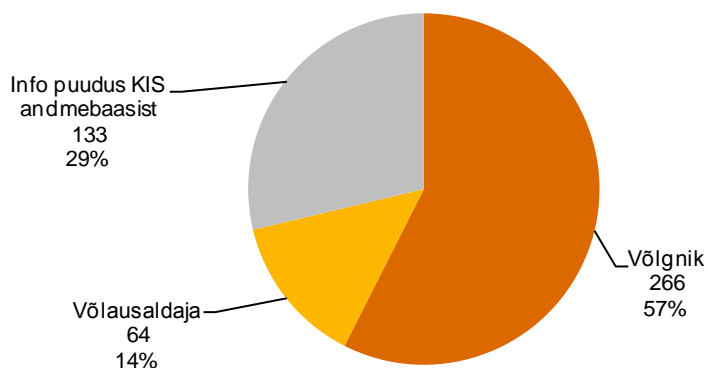
Enamus juhtudel oli nii juriidilise kui ka füüsilise isiku puhul pankrotiavalduse esitajaks võlgnik

Pankrotiavalduse esitaja juriidilise isiku pankrotimenetluses

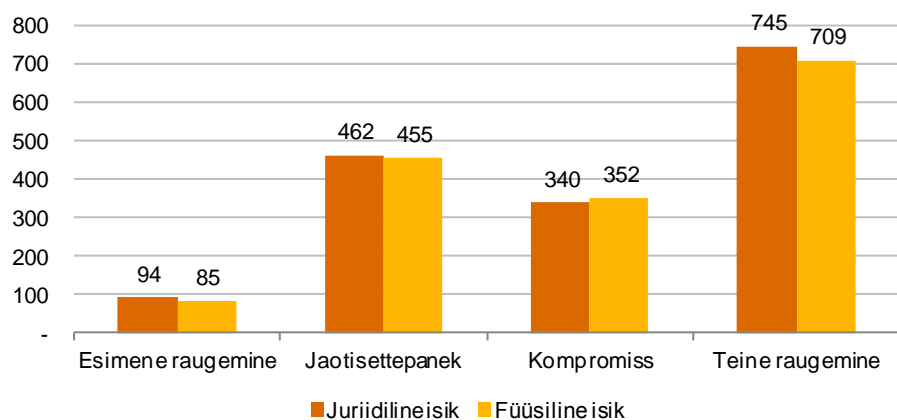
- 1,947 korral, mis moodustab kogu valmist 64%, oli juriidiliste isikute puhul pankrotiavalduse esitajaks võlgnik ning vaid 63 korral esitati avaldus võlausaldaja poolt, 1,038 menetluse puhul ei õnnestunud pankrotiavalduse esitajat tuvastada, mis moodustab 34% valimist.
- Füüsiliste isikute menetluste puhul oli võlgnik pankrotiavalduse esitajaks 266 korral ning võlausaldaja 64 korral. Andmeid ei õnnestunud saada 133 menetluse kohta.

Pankrotiavalduse esitaja füüsilise isiku pankrotimenetluses

Esmase raugemiseni jõuavad menetlused keskmiselt ca 90 päevaga ning jaotissetpanekuni on jõutud keskmiselt ca 470 päevaga

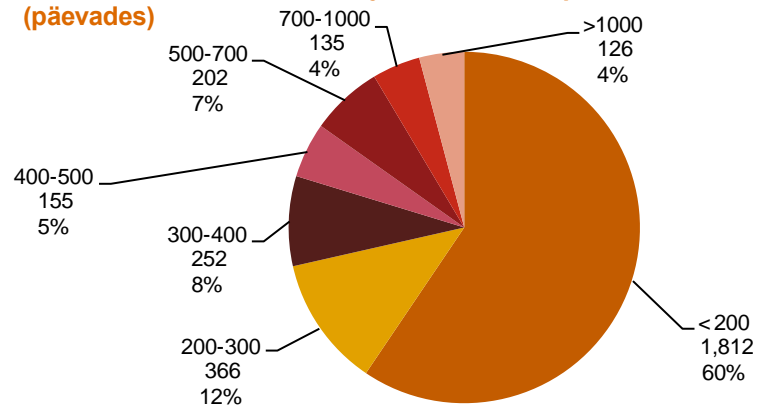
Keskmine menetluse kestvus väljundi lõikes* (päevades)

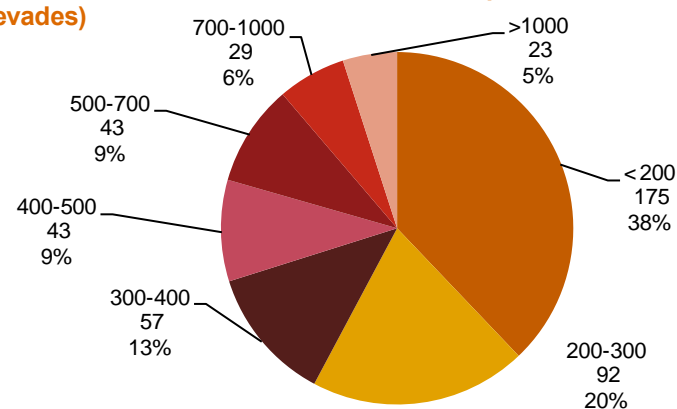
* Menetluse kestvust oleme hinnanud alates pankrotiavalduse esitamisest kuni esimese raugemise, teise raugemise, kompromissi või jaotissetpanekuni.

- Esimese raugemisega lõppevad menetlused kestavad juriidilistel ja füüsilistel isikutel keskmiselt vastavalt 94 ja 85 päeva. Jaotissetpanekuni on juriidiliste isikute puhul jõutud keskmiselt 462 ning füüsiliste inimeste puhul 455 päevaga. Kompromissiga lõppevate menetluste kestvus on juriidilistel isikutel 340 päeva ja füüsilistel isikutel 352 päeva. Ajaliselt kõige kauem kestavad teise raugemisega lõppevad menetlused, mille keskmine pikkus juriidilistel isikutel 745 päeva ning füüsilistel isikutel 709 päeva.
- Erinevate kohtupiirkondade lõikes on keskmine menetluse kestvus sarnane, varieerudes 270–280 päeva vahel.

Menetluse kestvus juriidiliste isikute puhul* (päevades)

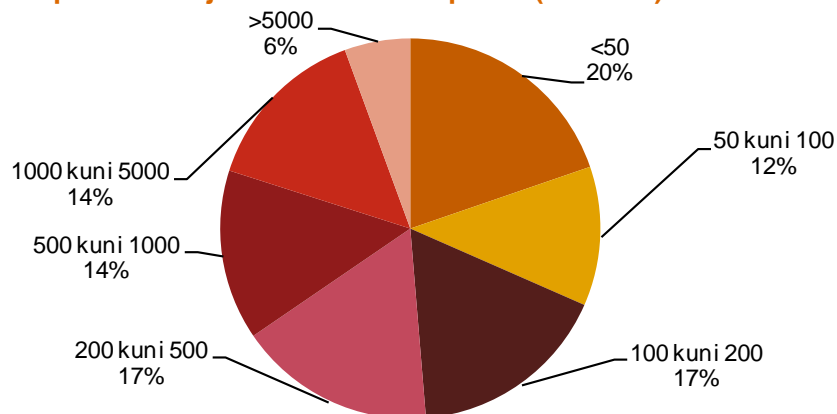

Menetluse kestvus füüsiliste isikute puhul* (päevades)

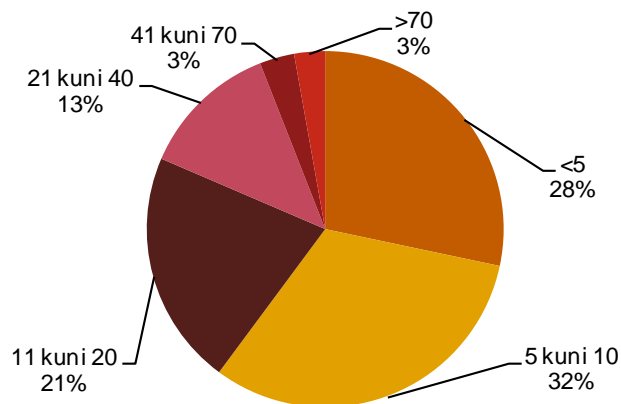
20% juriidiliste isikute pankrotijuhtudel ületab võlausaldajate tunnustatud nõuete maht 1 miljon EUR ning võlausaldajate arv jääb 60% juhtudest alla 10

Võlausaldajate tunnustatud nõude maht jaotisettepanekutes juriidiliste isikute puhul (tuh EUR)

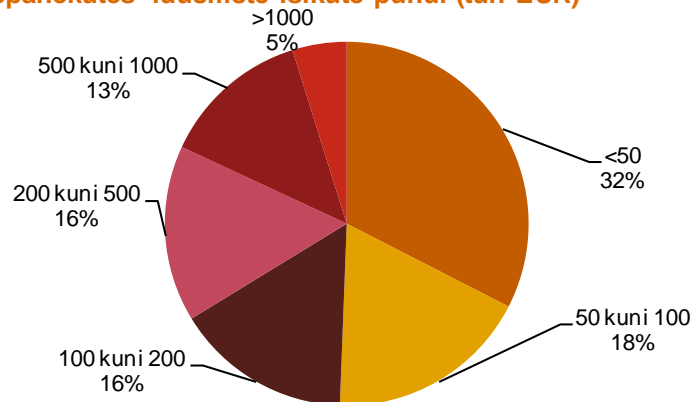
- Vasakul toodud joonised võtavad kokku meie uuringu valimis olnud jaotisettepanekuga juriidiliste isikute pankrotijuhtumid (kokku 1,062), mille osas informatsioon võlausaldajate tunnustatud nõuete mahu kohta oli kättesaadav (ca 300 juhtumit).
- Pankrotimenetluses tunnustatud võlausaldajate nõuete maht on ca pooltel juriidiliste isikute pankrotijuhtudel alla 200 tuhande EUR. 20% juhtudel jääb tunnustatud võlausaldajate nõuete maht üle 1 miljoni EUR.
- Tunnustatud nõudega võlausaldajate arv on enamus juhtudel madal, jäädes 28% juriidiliste isikute pankrotimenetluste puhul alla viie ning 32% puhul vahemikku 5 kuni 10.

Tunnustatud nõudega võlausaldajate arv jaotisettepanekutes juriidiliste isikute pankrottide puhul

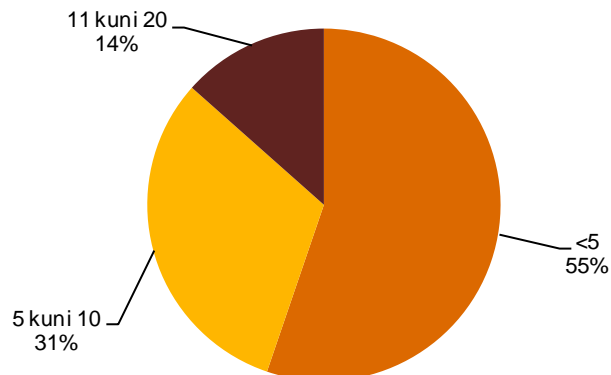
50% füüsiliste isikute pankrotijuhtudel jääb tunnustatud võlausaldajate nõuete maht üle 100 tuhande EUR ning võlausaldajate arv jääb 55% juhtudest alla 5

Võlausaldajate tunnustatud nõude maht jaotisetepanekutes füüsiliste isikute puhul (tuh EUR)

- Käesoleval lehel toodud joonised võtavad kokku meie uuringu valimis olnud jaotisetepanekuga füüsiliste isikute pankrotijuhtumid (kokku 276), mille osas informatsioon võlausaldajate tunnustatud nõuete mahu kohta oli kättesaadav (83 juhtumit).
- Pankrotimenetluses tunnustatud võlausaldajate nõuete maht on ca pooltel füüsiliste isikute pankrotijuhtudel alla 100 tuhande EUR. 5% juhtudel jääb tunnustatud võlausaldajate nõuete maht üle 1 miljoni EUR.
- Tunnustatud nõudega võlausaldajate arv on enamus juhtudel madal, jäädes 55% juriidiliste isikute pankrotimenetluste puhul alla viie ning 31% puhul vahemikku 5 kuni 10.

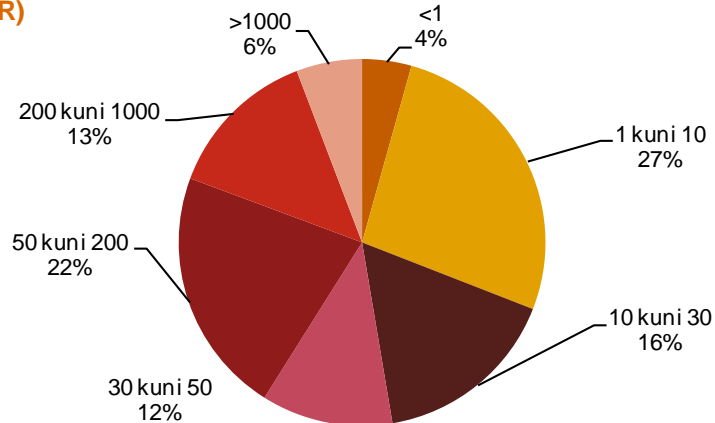
Tunnustatud nõudega võlausaldajate arv jaotisetepanekutes füüsiliste isikute pankrottide puhul

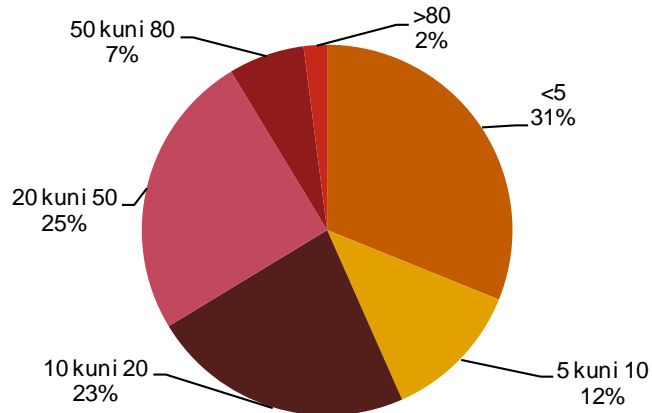
Umbes 2/3 jaotissetpanekuga juriidiliste isikute pankrottide puhul rahuldatakse alla 20% võlausaldajate tunnustatud nõuetest

Rahuldatud võlanõuete maht juriidiliste isikute puhul (tuh EUR)

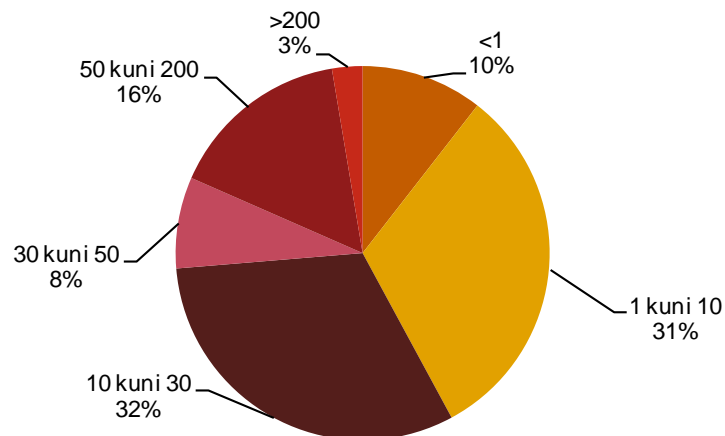
- Vasakul toodud joonised võtavad kokku meie uuringu valimis olnud jaotissetpanekuga juriidiliste isikute pankrotijuhtumid (kokku 1,062), mille osas informatsioon võlausaldajate rahuldatud nõuete mahu kohta oli kättesaadav (ca 205 juhtumit).
- Pankrotimenetluse tulemusel rahuldatavate nõuete osatähtsus oli üldjuhul väga madal. 31% juhtudel jäid tunnustatud nõuded 95 või enama protsendi ulatuses rahuldamata ning 12% juhtudel rahuldati tunnustatud nõuetest 5-10%. Vaid 9% juhtudest on rahuldatud üle 50% nõudest. Eeltoodud protsentides sisaldub ka pandipidajate nõuete rahuldamine.
- Rahalises mahus hinnatuna on rahuldatud nõuete maht jäänud 31% juhtudel alla kümne tuhande euro ning 6% juhtudel on rahuldatud nõude suurus üle ühe miljoni euro.

Rahuldatud nõuete osakaal juriidiliste isikute puhul (%)

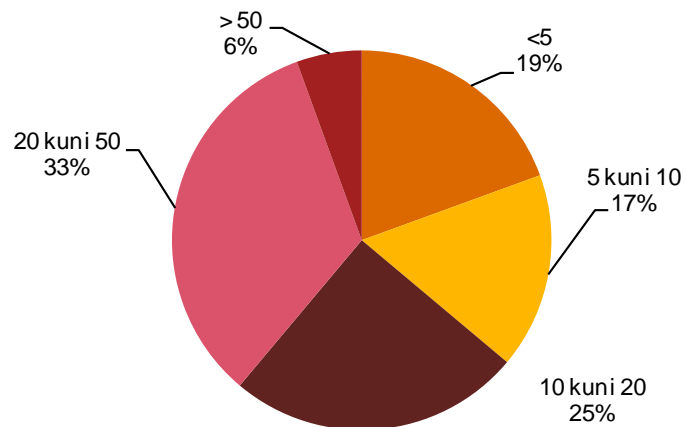
Ligikaudu 60% jaotissetepanekuga füüsiliste isikute pankrotimenetlustest on rahuldatud vaid alla 20% nõudeid

Rahuldatud võlanõuete maht füüsiliste isikute puhul (tuh EUR)

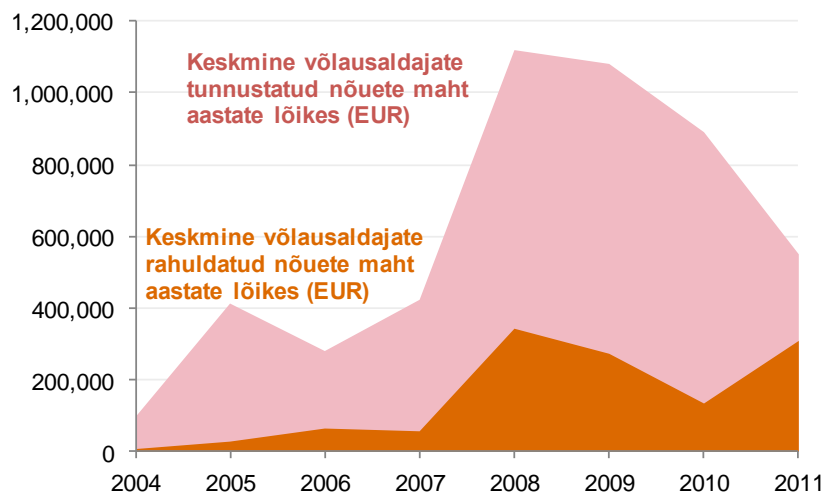

- Käesoleval lehel toodud joonised võtavad kokku meie uuringu valimis olnud jaotissetepanekuga füüsiliste isikute pankrotijuhtumid (kokku 276), mille osas informatsioon võlausaldajate rahuldatud nõuete mahu kohta oli kättesaadav (38 juhtumit).
- Rahalises mahus hinnatuna on rahuldatud nõuete maht jäänud 41% juhtudel alla kümne tuhande EUR ning 19% juhtudel üle 50 tuhande euro.

Rahuldatud nõuete osakaal füüsilise isiku puhul (%)

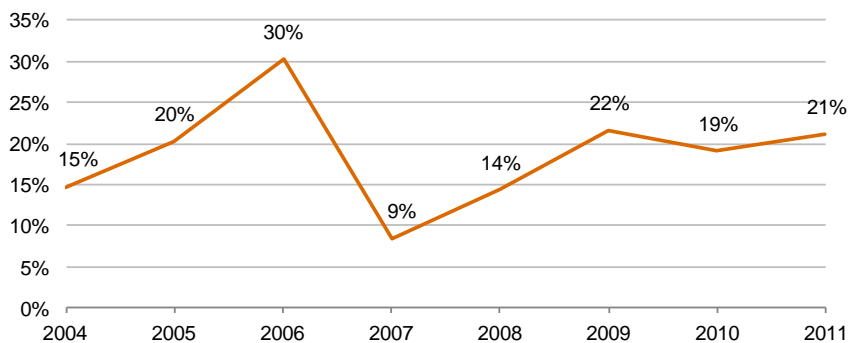

Pankrotimenetlustes tunnustatud nõuete keskmised mahud ning seeläbi ka rahuldamata jäävate nõuete mahud on olnud kõige kõrgemad 2008. aastal algatatud pankrotimenetluste puhul

Pankrotimenetluse algusaasta järgi

Keskmine võlausaldajate rahuldatud nõuete osakaal

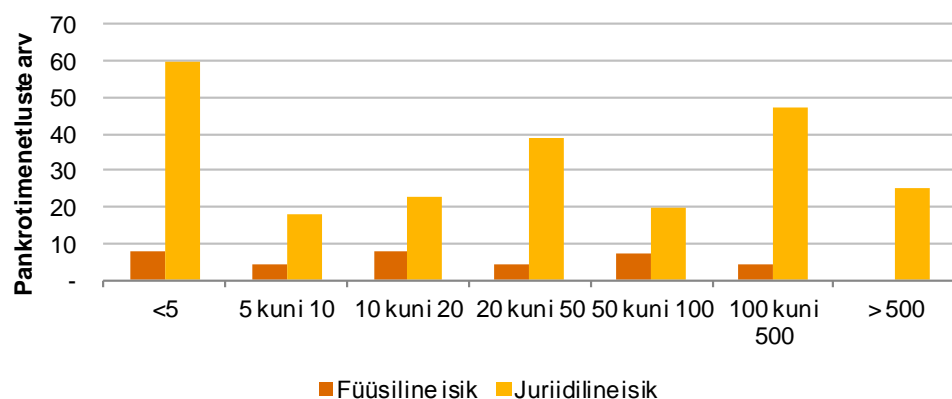

Pankrotimenetluse algusaasta järgi

- Kõrvaloleval joonisel peegeldub meie uuringu valimis olnud jaotisettepanekuga juriidiliste ja füüsiliste isikute pankrotijuhtumid (kokku 1,338), mille osas informatsioon võlausaldajate tunnustatud ja rahuldatud nõuete mahu kohta oli kättesaadav (232 juhtumit).
- 2008. aastal alustatud pankrotimenetlustes olid tunnustatud nõuete mahud kogusummas oluliselt kasvanud. Kui 2007 alanud pankrotimenetlustes oli tunnustatud nõudeid keskmiselt 0.4 miljonit EUR, siis 2008. aastal oli pankrotimenetlustes tunnustatud nõuete keskmine summa 1.1 miljonit EUR pankrotijuhtumi kohta. Kõrgem tase püsis ka 2009 ja 2010 aastal alanud pankrotimenetluste puhul. 2011 aastal alanud pankrotimenetluste keskmine võlausaldajate tunnustatud nõuete maht oli langenud 0.6 miljoni EUR peale.
- Keskmine võlausaldajate nõuete rahuldamise mahu osatähtsus tunnustatud nõuete kogumahust on olnud aastast-aastasse erinev, varieerudes 2007.a 9% ning 2006.a. 30% vahel.

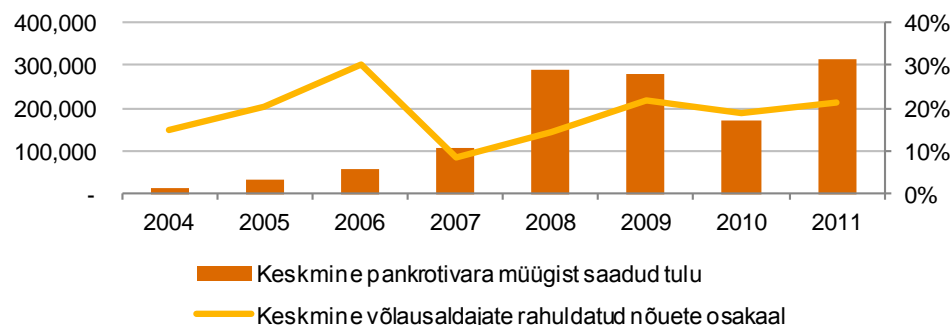
25% juhtudel jääb pankrotivara müügist saadud tulu alla 5 tuhande EUR

Pankrotivara müügist saadud tulu (tEUR)

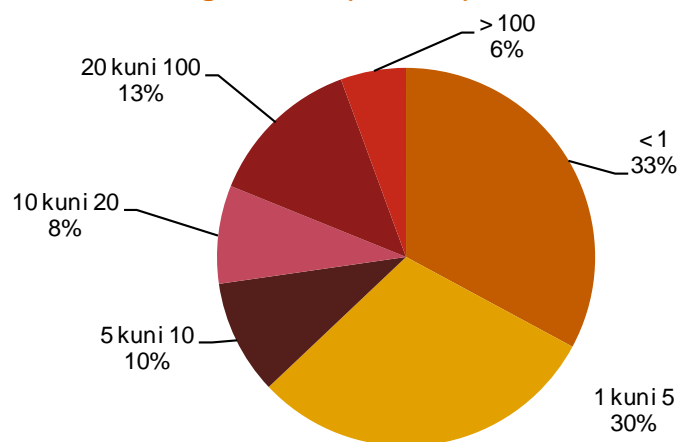
- Kõrvaolevad joonised baseeruvad 232 juriidilise ja 35 füüsilise isiku pankrotijuhtumite andmetel, mille kohta oli kättesaadav informatsioon pankrotivara müügist saadud tulu kohta.
- Pankrotivara müügist laekuvad summad varieeruvad pankrotijuhtumite lõikes suurel määral. Nii juriidiliste kui füüsiliste isikute pankrottides jääb vara müügist saadud tulu 25% juhtudest alla 5 tuhande EUR. Vaid 11% füüsiliste isikute ja 31% juriidiliste isikute pankrotijuhtumite puhul ületab vara müügist saadud tulu 100 tuhandet EUR.
- Keskmise pankrotivara müügist saadud tulu suurenes märgatavalt 2008. aastal algatatud pankrotimenetluste puhul, tõustes ligikaudu 200 tuhat eurot võrreldes 2007. aastaga. 2009. ja 2011 aastal oli keskmine pankrotivara müügist saadud tulu sarnasel tasemel.

Keskmine pankrotivara müügist saadud tulu (EUR) ja keskmine võlausaldajate rahuldatud nõuete osakaal (%) aastate lõikes

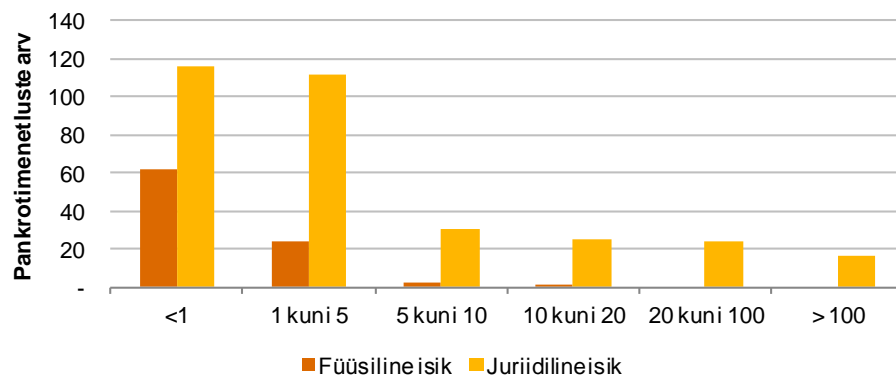
Massikohustuste kogusumma jääb 33% pankrotijuhtudel alla 1 tuhande EUR ning pankrotimenetluse kulud 43% juhtudel alla 1 tuhande EUR

Massikohustuste kogusumma (tuh EUR)

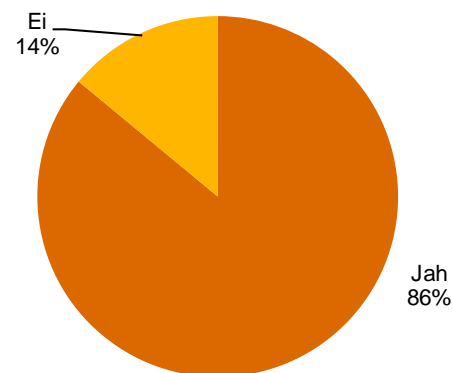

- Andmed massikohustuste summa kohta olid kättesaadavad vaid 143 pankrotijuhtumi puhul (juriidilised ja füüsilised isikud).
- Massikohustuste kogusumma oli 33% juhtudel alla 1 tuhande EUR, 30% juhtudel 1 kuni 5 tuhat EUR ning 37% juhtudel ületas massikohustuste summa 5 tuhandet EUR.
- Pankrotimenetluse kulud (valimis 324 pankrotimenetlust) olid 43% juhtudel alla 1 tuhande EUR, 33% juhtudel 1 kuni 5 tuhat EUR ning vaid 4% juhtudel olid pankrotimenetluse kulud üle 100 tuhande euro.
- Andmete kättesaadavus asjaolu kohta, kas füüsilise isiku pankrotimenetluse käigus algatati võlgniku kohustustest vabastamise menetlus, oli väga kehv. Nende 50 otsuse põhjal, mis meil õnnestus tuvastada, on otsuste jagunemine toodud alloleval joonisel.

Pankrotimenetluse kulud (tEUR)

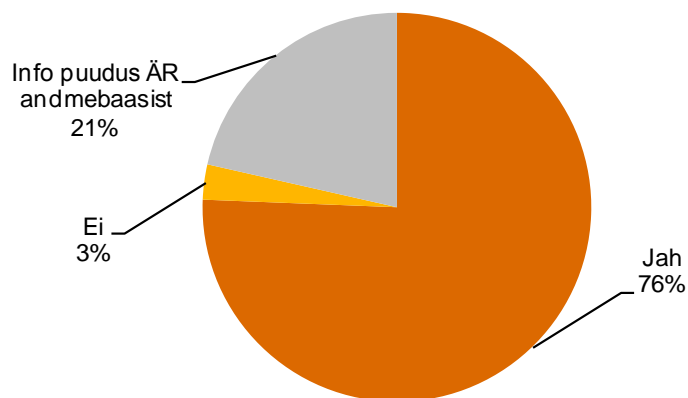

Kas algatati võlgniku kohustustest vabastamise menetlus (füüsilise isiku puhul)

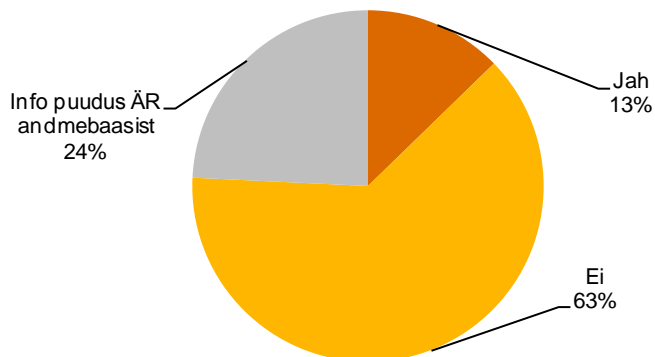
Ligikaudu 50% juriidilistest isikutest oli äriühingu vara viimasel tegevusaastal vähem kui tuhat eurot

Raamatupidamisaruannete Äriregistrile esitamise nõudest kinnipidamine viimasel tegevusaastal

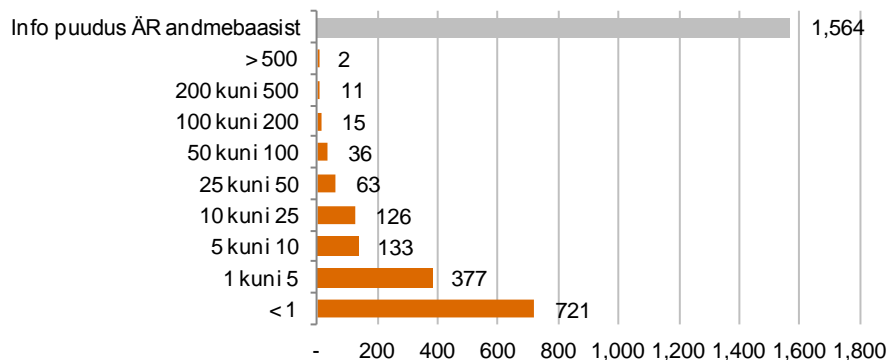

- 76% juriidilistest isikutest edastas äriregistrile raamatupidamisaruanded viimasel tegevusaastal ning 3% aruandeid ei esitanud. 21% puhul ei õnnestunud meil ÄR andmebaasist infot tuvastada.
- Suuremal osal juriidilistest isikutest olid raamatupidamisaruanded auditeerimata (63%), aruanded olid auditeeritud 13% juhtudest ning 24% puhul jäi vastav informatsioon tuvastamata.
- Arvestades ainult neid juriidilisi isikuid, kelle kohta olid andmed ÄR andmebaasis olemas, siis ligikaudu 50% juriidilistest isikutest oli äriühingu vara viimasel tegevusaastal vähem kui tuhat eurot.

Kas raamatupidamisaruanded olid auditeeritud / üle vaadatud viimasel tegevusaastal

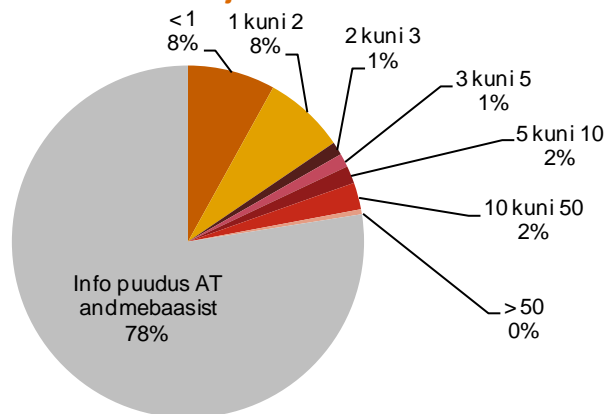

Äriühingu vara kokku viimasel tegevusaastal (tEUR)

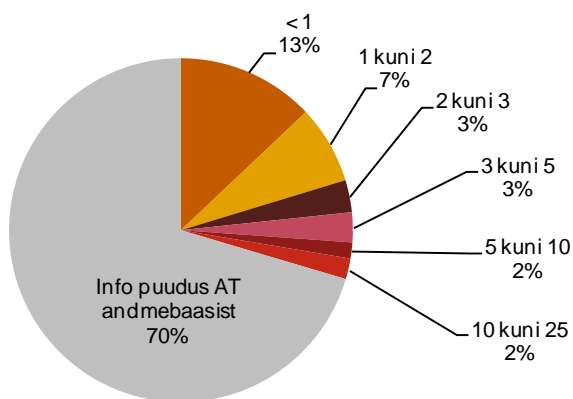

Andmed pankrotihalduri ja ajutise halduri tasude kohta olid AT andmebaasist raskesti kättesaadavad

Pankrotihalduri ja ajutise halduri tasu juriidilise isiku puhul (tuh EUR)

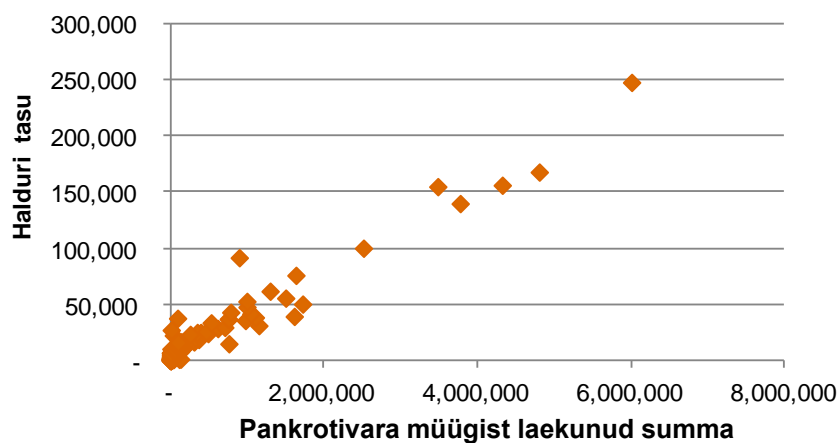

Pankrotihalduri ja ajutise halduri tasu füüsilise isiku puhul (tuh EUR)

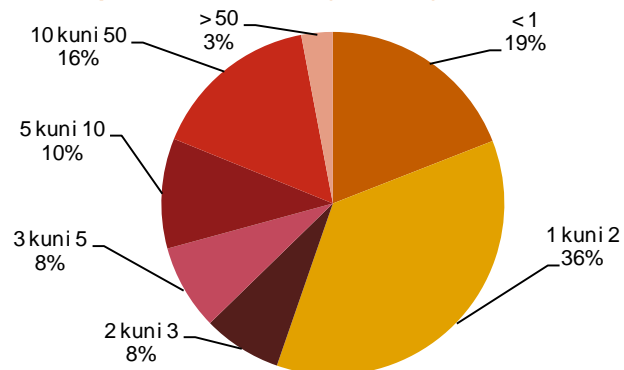
- Nii juriidiliste kui ka füüsiliste isikute puhul jäid pankrotihalduri ja ajutise halduri tasud enamus juhtudel alla kahe tuhande euro (valimis, sh kõrvalolevatel joonistel, on esindatud pankrotihaldurite tasud ning juhul, kui need ei olnud kättesaadavad, siis ajutise halduri tasud, s.t valimis sisalduvad kohati ka enne välja kuulutamist raugenud menetlused). Tuvastatud tasude põhjal jäid tasud alla tuhande euro 36% juriidiliste isikute menetluste puhul ning 44% füüsiliste isikute puhul. Tasud vahemikus üks kuni kaks tuhat eurot olid vastavalt 33% ja 25% menetlustest.
- Pankrotihalduri ja ajutise halduri tasu on olnud tugevas seoses tuluga pankrotivara müügist, kuigi selles osas esineb üksikuid erandeid.

Halduri tasu suhestatuna tulusse pankrotivara müügist (EUR)

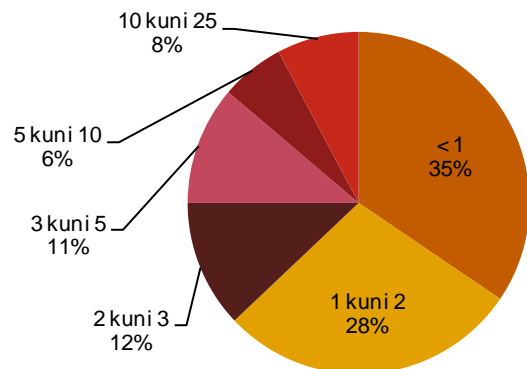
Pankrotihalduri tasu jääb enamuse juhtudel alla 2 tuhande EUR

Halduri tasu juriidilise isiku pankrotimenetluse puhul väljakuulutatud pankrottide korral (tuh EUR)

- Kõrvaloleval joonisel on toodud pankrotihaldurite tasu jaotus (s.t siin ei sisaldu ajutise halduri tasud; valimis 472 menetlust)
- Pankrotijuhtumi kohta keskmiselt on pankrotihalduri tasu 63% füüsiliste ja 55% juriidiliste isikute pankrotijuhtudest alla 2 tuhande EUR (valimis 116 menetlust). 19% juriidiliste isikute pankrotijuhtudest on pankrotihalduri tasu ületanud 10 tuhandet EUR.

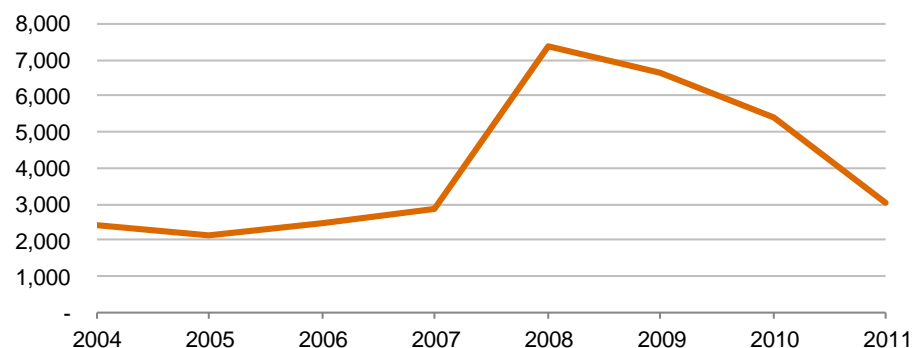
Halduri tasu füüsilise isiku pankrotimenetluse puhul väljakuulutatud pankrottide korral (tuh EUR)

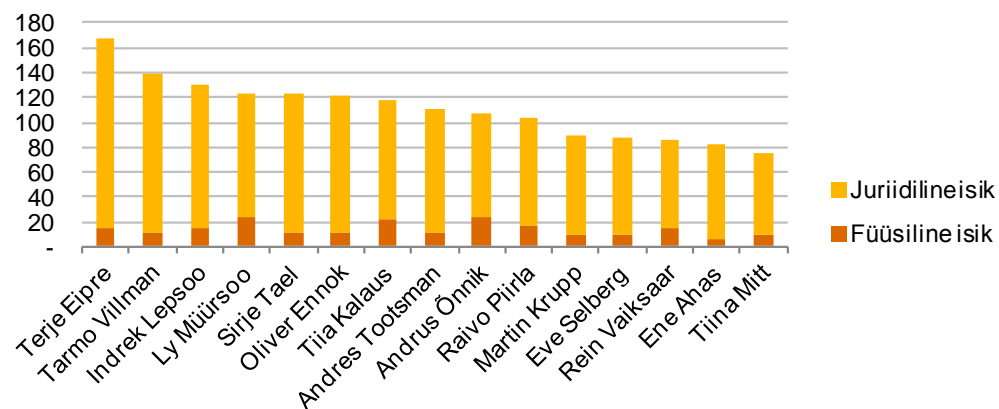
Halduri keskmine tasu pankrotijuhtumi kohta oli 2008. aastal algatatud menetluste puhul ligikaudu 7 tuhat eurot

Keskmine halduri tasu aastate lõikes pankrotimenetluse algus kuupäeva järgi (EUR)

- Pankrotihalduri ja ajutise halduri keskmine tasu tõusis märgatavalt 2008. aastal algatatud menetluste puhul, ligikaudu 3 tuhandelt eurolt 2007. aastal algatatud menetluste puhul 7 tuhande euroni. Edaspidi on keskmine tasu stabiilselt langenud.
- Tuginedes nende pankrotijuhtumite andmetele, kus halduri nimi oli kättesaadav, on enim pankrotijuhtumeid menetlenud halduriteks Terje Eipre, Tarmo Villma ning Indrek Lepsoo. Menetletud pankrotijuhtumite arv pankrotihalduri kohta on tugevalt varieeruv.

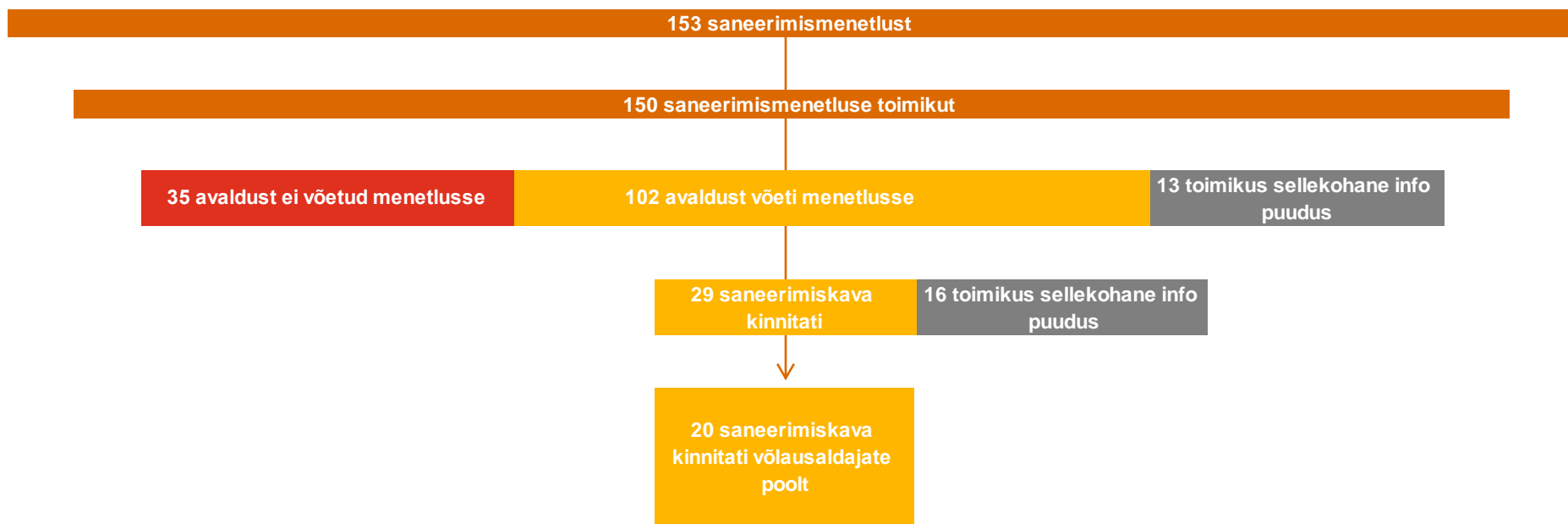
Enim pankrotte haldanud haldurid

Saneermismenetlused

Kuni 2011.a lõpuni on Eestis toimunud 153 saneerimisjuhtumit, millest vaid 20 on jõudnud saneerimiskava kinnitamiseni võlausaldajate poolt

Saneerimismenetlused Eestis

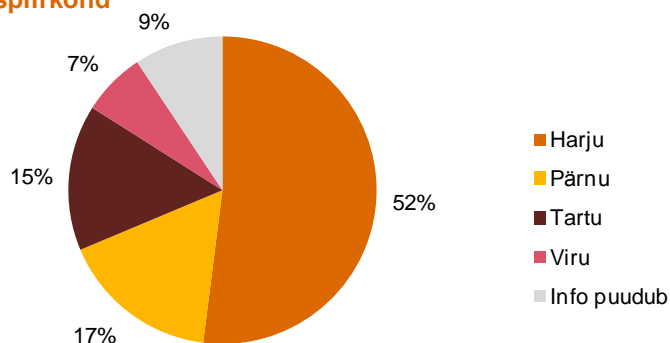

- Kuni 2011.a lõpuni on Eestis toimunud 153 saneerimismenetlust. Uuringu käigus oli meil ligipääs 150 saneerimisjuhtumi toimikule, mistõttu võib käesoleva Uuringuga kaetud saneerimiste arvu pidada representatiivseks saneerimiste üldkogumi suhtes.

- Uuringuga kaetud saneerimisjuhtumitest jõuti võlausaldajate poolt kinnitatud saneerimiskavani vaid 20 juhul.

Oluline osa saneerimismenetlusi puudutab Harju piirkonnas tegutsevaid tootmis-, ehitus- ja kinnisvarasektori ettevõtteid

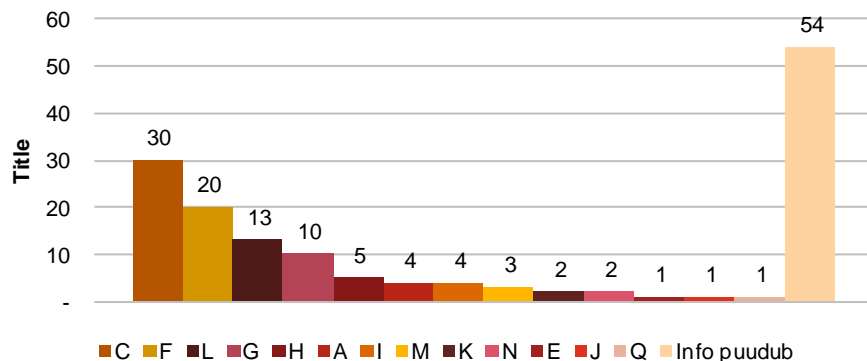
Äriühingu tegevuspiirkond

- Suurem osa saneerimismenetluse läbinud äriühingutest on pärit Harju piirkonnast (78), millele järgnevad Pärnu piirkond (25), Tartu piirkond (23) ning Viru piirkond (10). 14 ettevõtte kohta ei õnnestunud äriregistrist tegevuspiirkonda määrata, kuid eeldatavalt on enamus juhtudel tegemist Harju piirkonna ettevõtetega, kuna vastavaid saneerimisi on menetlenud Harju Maakohus.
- Majandusharude lõikes jaotuvad saneerimismenetluse läbinud ettevõtted järgmiselt:
  - C, mis tähistab tootmissektorit (30)
  - F, mis tähistab ehitussektorit (20)
  - L, mis tähistab kinnisvarasektorit (13)
  - G, mis tähistab jae- ja hulgimüügisektorit (10)
  - H, mis tähistab transpordi- ja laondussektorit (5)
  - Muudest tööstusharudest ettevõtete arv jääb alla 5 ettevõtte tööstusharu kohta.

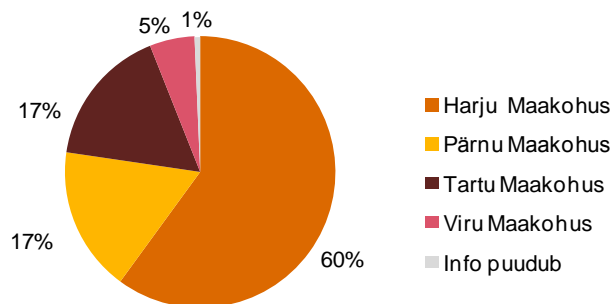
54 juhul ei õnnestunud äriregistrist vastavat informatsiooni saada.

Äriühingud majandusharude lõikes

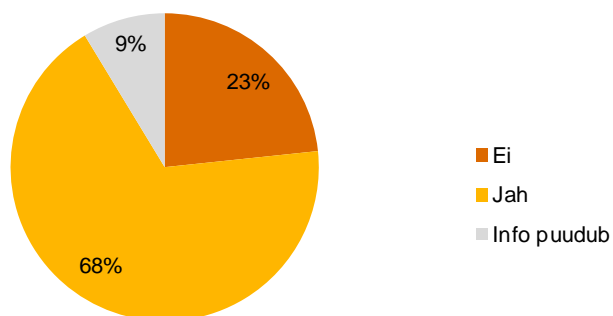
68% saneerimisavaldustest on võetud kohtu poolt menetlusse, kuna menetlusse mittevõtmise peamisteks põhjusteks on avalduse ebapiisav põhistasus, nõuetele mittevastavus või lõivu/deposiidi tasumata jätmine

Saneerimist menetlev kohus

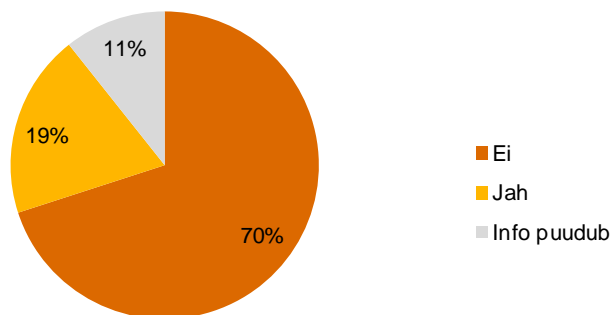
- Tulenevalt saneeritavate äriühingute tegevuspiirkonnast jäi ka valdav osa saneerimisi Harju Maakohtu menetlusse (90 juhtumit). Pärnu Maakohus on menetlenud 26 ja Tartu Maakohus 25 saneerimist ning Viru Maakohus 8 saneerimist.
- 68% kohtutele esitatud saneerimisavaldustest on võetud menetlusse. Menetlusse mittevõetud saneerimisavalduste (kokku 35 tuvastatud juhtumit) puhul on peamiseks põhjuseks saneerimisavalduse ebapiisav põhistasus (10 juhtumit), ettevõtte poolt saneerimismenetluse lõivu/deposiidi tasumata jätmine (8 juhtumit), saneerimisavalduse mittenõuetekohasus (5 juhtumit) ning saneerimisavalduses esinenud puuduste mittekõrvaldamine ettenähtud tähtaja jooksul (4 juhtumit).

Kas saneerimisavaldus võeti kohtu poolt menetlusse?

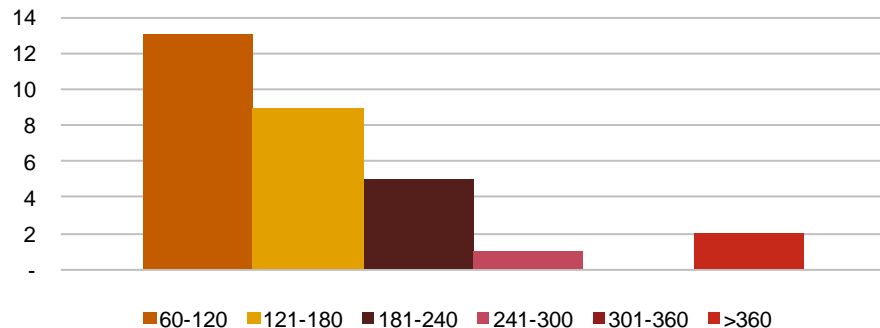
Saneerimiskava kinnitamiseni on jõudnud 28% menetlusse võetud saneerimisjuhtudest ning enamjaolt kulub saneerimiskava kinnitamiseni kuni pool aastat alates saneerimisavalduse esitamisest

Kas saneerimiskava kinnitati?

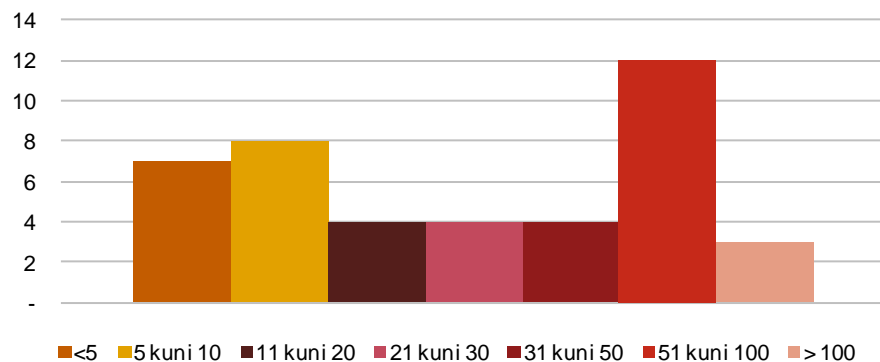
- Saneerimiskava kinnitamine on toimunud 29 ettevõtte puhul, mis moodustab vaid 19% kõigist saneerimisjuhtudest ehk 28% kohtute poolt menetlusse võetud saneerimisjuhtudest.
- Saneerimiskava kinnitamine on 43% juhtudest toimunud nelja kuu jooksul alates saneerimisavalduse esitamisest, 30% juhtudest 4-6 kuu jooksul, 17% juhtudest 6-8 kuu jooksul ning ülejäänud 10% juhtudest hiljem kui 8 kuu jooksul.
- Saneerimiskava mittekiinnitamise sagedasemateks tuvastatavateks põhjusteks on olnud kava mittetähtaegne esitamine või esitamata jätmine (4 juhtumit) ja asjaolu, et saneerimiskavas olevad saneerimismeetmed ei taga võlausaldajate nõuete rahuldamist (3 juhtumit). Enamus juhtudel on saneerimiskava mittekiinnitamise ühest põhjust keeruline tuvastada.

Saneerimiskava kinnitamise aeg päevades alates saneerimisavalduse esitamisest

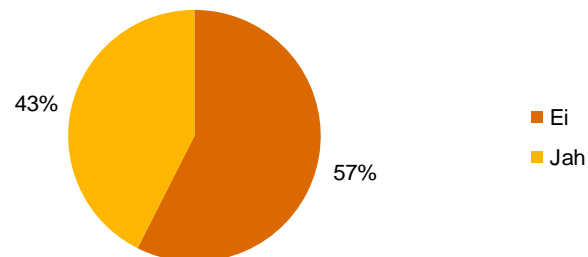
57% juhtudest on võlausaldajad saneerimiskava heaks kiitnud

Saneerimiskavaga hõlmatud võlausaldajate arv

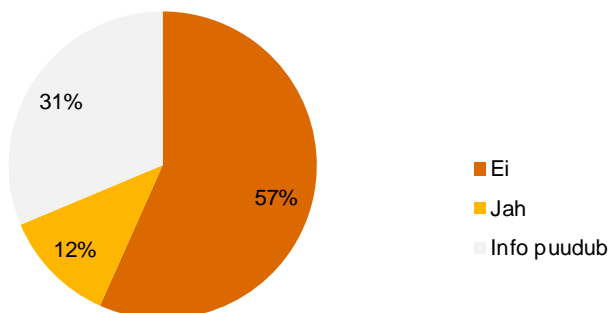
- Saneerimiskavaga hõlmatud võlausaldajate arvu kohta andmed on kättesaadavad vaid väheste (42 juhtumit) saneerimiste puhul. Võlausaldajate arv on olnud varieeruv. 12 juhul on võlausaldajaid olnud 51-100, 8 juhul 5-10 ja 7 juhul alla 5. Ülejäänud juhtudel on võlausaldajate arv langenud muusse vahemikku.
- 57% juhtudest on võlausaldajad saneerimiskava vastu võtnud ning 43% juhtudest mitte.

Kas saneerimiskava on võlausaldajate poolt heaks kiidetud?

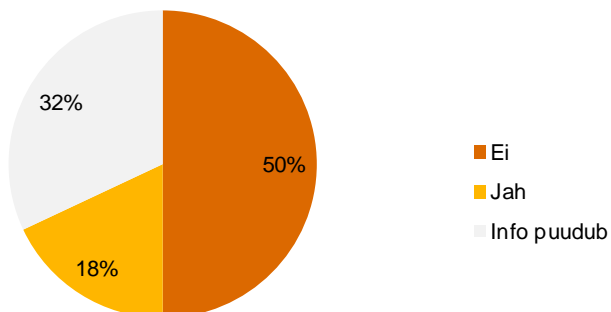
18 saneerimise puhul on saneerimisnõustajaks ettevõtte poolt nimetatud isik ning 27 juhtudest pankrotihaldur

Kas saneerimisnõustajaks nimetati ettevõtte poolt nimetatud isik?

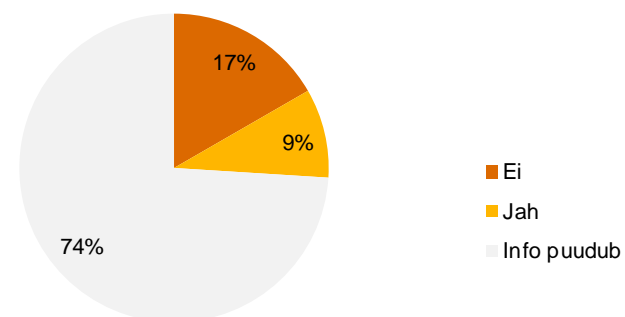

- 18 saneerimise puhul on saneerimisnõustajaks nimetatud ettevõtte enda poolt pakutud isik. Ülejäänud juhtudel ei ole seda tehtud või puudub vastavasisuline informatsioon.
- 27 saneerimismenetluste puhul on saneerimisnõustajaks nimetatud pankrotihaldur. Ülejäänud juhtudel ei ole seda tehtud või puudub vastavasisuline informatsioon.
- 14 saneerimise puhul on saneerimismenetluses määratud eksperdid. Ülejäänud juhtudel ei ole seda tehtud või puudub vastavasisuline informatsioon.

Kas saneerimisnõustajaks nimetati pankrotihaldur?

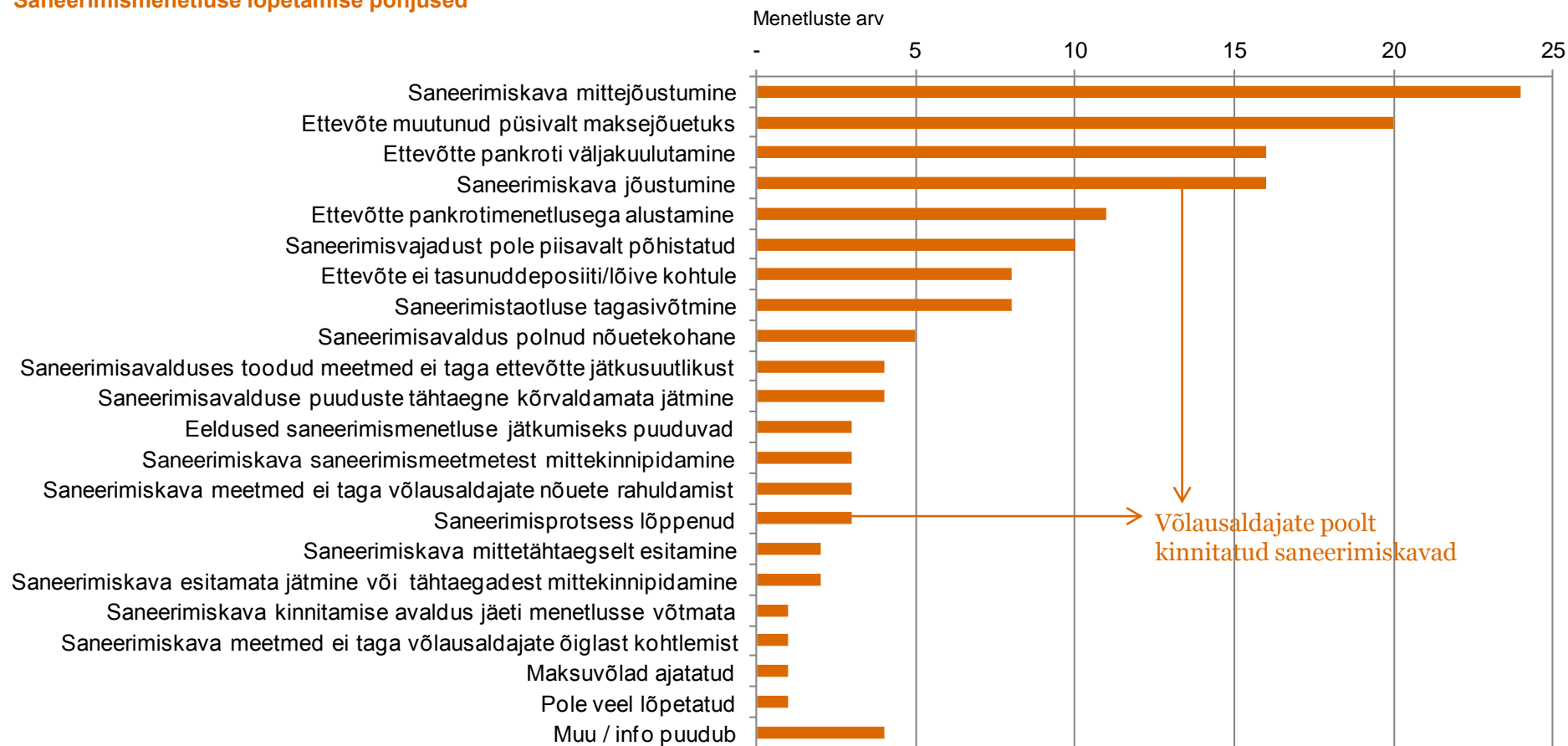
Kas kohus on määranud saneerimismenetluses eksperdid?

Saneerimismenetluse lõpetamise levinud alused on saneerimiskava mittejäostumine, ettevõtte püsiv maksejõuetus või pankrotistumine

Saneerimismenetluse lõpetamise põhjused

Praktikute seisukohad

4

Praktikute seisukohad

42

Kokkuvõte kohtumisest Kohtutäiturite- ja Pankrotihaldurite Koja esindajatega

Probleem	Kommentaar
Nõuete vaidlustamine kui pankrotimenetlust aeglustav tegur	Nõuete vaidlustamine on tehtud liiga lihtsaks ning seda saab teha ilma aluseta. Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate arvates võiks muuta regulatsiooni ja nõuete vaidlustamise ära keelata ning jätta nõuete kontroll kohtu ja halduri pädevusse.
Tagasivõitmismenetluse keerulisus	Tehingu tagasivõitmise menetlus kestab Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate hinnangul ca 1,5-2 aastat, samas kui seda protsessi aitaks kiirendada kohtute efektiivsuse tõstmine. Näiteks võiks protsessi vältel tunnustatud nõuete katteks välja maksta vara müügist saadud laekumised.
Haldurite kompetents	Kaebusi haldurite tegevuse kohta esineb Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate hinnangul eeskätt seetõttu, et nende töö toimub konfliktises olukorras. Haldurite teadmiste ja kogemuste pagas on koja esindajate hinnangul üldjuhul väga heal tasemel, kuid leidub mõningaid erandeid, kus teatud halduritel esineb näiteks puudujääke kas majandusalastes või juriidilistes teadmistes. Mõned suure staažiga, kuid hariduse ammu omandanud haldurid vajaksid koja esindajate hinnangul täiendavaid koolitusi ja teadmisi.
Ettevõtte juhtkonna vähene vastutus	Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate suurim murekoht on, et väga suur osa pankrotte lõppeb raugemisega ning pole rahalisi vahendeid menetluse läbiviimiseks, mis tähendab, et enamik menetlusi jääb lahendita ning paljud potentsiaalsed kaasnevad majanduskuriteod lahendamata. Lahendusi oleks kaks, kas teha äriühingute juhatuse liikmed vastutavaks (nt menetluskulude katmisel ja/või kehtestada sanktsioonid, kui ei esitata pankrotiavaldust netovara langemisel alla poole osa/aktsia kapitalist) ja/või riigipoolse rahastamise suurendamine (riigipoolt finantseeritud erikontrollid jms).
Riigi kontroll omanike/juhtkonna pahatahtliku tegevuse üle	Koja esindajate hinnangul on ligikaudu 1/5 juhtudel võlglasteks oleva juriidilise isiku juhatuses „professionaalne likvideerija“ ning pooltel juhtudel on äriühingud väljastanud sularahalaene, mis on tihti ilmne märk varjatud kassa tühjendamise kohta. Probleeme tekitab ka juhatuse liikmete vahetamine pankrotimenetluse vältel, mis pikendab märgatavalt menetluse pikkust, kuna pidevalt on vaja erinevaid isikuid taga otsida. Nimetatud probleeme peaks koja esindajate hinnangul reguleerima seadusandlikul tasandil.
Eraisikute pankrotid	Märgatavalt on suurenenud eraisikute pankrotistumine, kuna pangad on jõudnud võlgnevuste sissenõudmisel järjega käendajateni.

Kokkuvõte kohtumisest Kohtutäiturite- ja Pankrotihaldurite Koja esindajatega, jätk

Probleem	Kommentaar
Pandivara arvelt menetluste rahastamine	Pankrotimenetluse rahastamine toimub paljuski pandivara arvelt ning juhul, kui menetluse käigus tehtavad kulutused ületavad seadusega piiriks seatud 15% pandivara müügist saadavast summast, siis menetlus tihtipeale raugab (ning hiljem likvideerib varad kohtutäitur, kes saab omakorda vara müügist saadud tulult oma osa). Menetluse efektiivistamise seisukohalt võiks Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate hinnangul kaaluda muudatusi seadusandluses.
Töötajate nõuete menetlemine	Töötukassale dokumentide esitamine (palgalehed jms) nõuab oluliselt halduri tööaega ja pikendab menetlust. Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate ettepanekul võiks need küsimused lahendada Töötukassa koostöös Maksu- ja Tolliametiga, kellel on selle jaoks vajalikud andmed olemas.
Saneerimismenetlused	Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajate hinnangul pole saneerimismenetlused ennast õigustanud.

Kokkuvõtte kohtumisest Eesti Kohtunike Ühingu esindajaga

Probleem	Kommentaar
Pankrotimenetluse pikk kestvus	Pankrotiseadus võimaldab palju kaebemenetlusi tekitada (nt jaotisettepanekuga mittenõustumine, nõuete vaidlustamine), mis on tihti sisuliselt küsitavad ning pikendavad oluliselt pankrotimenetluse kestvust. Eesti Kohtunike Ühingu esindaja arvamus on, et normid mille alusel kaebusi menetlusse võetakse, tuleks üle vaadata. Samuti võiks suurendada pankrottidele spetsialiseerunud kohtunike arvu, mis võiks menetlusi kiirendada.
Haldurite kompetents	Pankrotihaldureid on palju ning nende oskused väga erinevad. Kohtunikke huviks on, et kõik haldurid oleks ühtlaselt kompetentsed, vältimaks asjatut lisatööd ja menetluse venimist.
Ettevõtte juhtkonna vähene vastutus	Suurem osa menetlusi lõppeb raugemisega pankrotti välja kuulutamata ning neid menetlusi rahastatakse riigi vahenditest (397 EUR halduri miinimumtasu). Eesti Kohtunike Ühingu arvates peaks menetluskulud katma pigem äriühingute juhatuse liikmed või omanikud. Omanikel/juhatusel puudub tihti piisav vastutustunne ning samuti esineb palju võimalusi varade väljaviimiseks ettevõtetest. Haldurite kohustuseks on tegeleda ka äriühingute lõpetamise erinevate toimingutega (nt Töötukassale andmete esitamine), kuid võiks kaaluda, kas see kohustus oleks võimalik anda juhatuse liikmetele või teistele osapooltele.
Eraisikute pankrotid	Viimasel ajal domineerivad füüsiliste isikute pankrotid, eeskätt juhtudel, kus eraisikud on olnud käendajad juriidiliste isikute kohustustele või on nad sattunud liiglaenamise teele või majandusbuumi ajal soetanud kinnisvara, mille hind on oluliselt langenud ning millega kaasnevad kohustused on turuväärtusest suuremad. Üheks potentsiaalseks võimaluseks oleks riigi vahenditest toetada pankrotistunud isikuid töö leidmisel, et kasvõi osaliselt võlgasid tulevikus vähendada.
Muud probleemid	<ul style="list-style-type: none"> • Maksejõuetuskeskust ei pruugi Eesti Kohtunike Ühingu esindaja arvates olla otstarbekas luua, kuna suurim pankrottide laine näib olevat möödas. • Pankrotiavaldused esitatakse liiga hilja, põhjuseid on Eesti Kohtunike Ühingu esindaja sõnul kaks - loodetakse, et olukord paraneb või on tegemist pahatahtliku viivitamisega. • Pankrotiseaduses määratletud protseduuride tähtajad on tihti ebarealistlikult lühikesed. • Võlgnike kättesaamine on keeruline ja aeganõudev. • Menetluse finantseerimine pandivara arvelt võiks Eesti Kohtunike Ühingu esindaja hinnangul olla lubatud suuremas mahu
Saneerimismenetlused	Eesti Kohtunike Ühingu esindaja hinnangul kasutatakse saneerimismenetlusi tihti pankroti edasilükkamiseks – saneerimisnõustajaks on ettevõtte poolt esitatud isik ning saneerimise ajal viiakse ettevõttest varasid välja.

Kokkuvõtte kohtumisest Eesti Pangaliidu esindajatega

Probleem	Kommentaar
Pankrotimenetluse pikk kestvus	Pangaliidu esindajate hinnangul põhjustavad pankrotimenetluste venimist menetluste erinevate etappide vaidlustamised ning mõningatel juhtudel ka pankrotihaldurite ebapiisav kompetents keerulisemates olukordades. Probleemi üheks võimalikuks lahenduseks võib olla kohtunike täiendav spetsialiseerumine ning pankrotihaldurite kompetentsi ühtlustamine/tõstmine (vt järgmine punkt). Pankade seisukohalt on pankrotimenetluste venimisega seoses probleemiks panga kui pandipidaja nõuete laekumise aeglus. Lisaks väljamaksete tegemiseni jõudmist aeglustavatele osapoolte vaidlustele on probleemi põhjuseks tihti asjaolu, et halduril kulub vara müüki panekuks liiga palju aega või ei leidu turul huvitatud ostjaid. Enim muret tekitab on siiski vara müügist saadud raha väljamaksmise protsessi pikkus ning Pangaliidu esindajate hinnangul võiks pandipidajale raha välja maksta kohe peale vara müüki. Pankade seisukohalt on küsitav, kas pank pandipidaja peaks pankrotimenetluse protsessis osalema või võiks pandipidajale väljamakseid teha väljaspool pankrotimenetlust. Samuti on küsitav, kas juhul, kui pankrotipesas on ainult üks vara, on pandipidaja osalemine pankrotimenetluses vajalik või peaks pandipidajal olema võimalik realiseerida pandiese väljaspool pankrotimenetlust. Lisaks vajaks pangaliidu esindajate hinnangul jaotusettepaneku kinnitamise menetluskord lihtsustamist (nt viia sarnasele kujule täitemenetluse tulemi jaotuskavaga).
Haldurite kompetents ja järelevalve	Pangaliidu esindajate hinnangul võiks pankrotihaldurite ebaühtlase kompetentsi osas olukorda parandada kui kehtestada/luua toimiv järelevalve- ja kvaliteedikontrollisüsteem ning rakendada haldurite poolsete rikkumiste puhul sanktsioone. Hetkel on järelevalve Pangaliidu esindajate hinnangul liiga killustunud ning vastutus hajunud.
Muud probleemid	Pangaliidu esindajate hinnangul algavad pankrotimenetlused liiga hilja, kui ettevõtted on enamjaolt varatud ning paljudel juhtudel võib selle taga märgata pahatahtlikku vara väljaviimist ettevõttest. Juhatuse liikmete suhtes oleks otstarbekas rakendada sanktsioone, mis motiveeriksid neid õigeaegselt pankrotiavaldust esitama. Probleemiks nii pankadele kui teistele võlausaldajatele on see, et kui pankrotipesa on ilmselt varatu, siis võlausaldajatel puudub huvi deponeerida lisaraha, et haldur saaks uurida, kuhu ja mis põhjusel on ettevõttele varem kuulunud vara sattunud. Sellistel juhtudel võiks juhatuse liikme(te)l olla kohustus uurimiseks vajaminevad summad ise deponeerida. Pangaliidu esindajate hinnangul pankrotitoimkond ja üldkoosolek dubleerivad mõningatel juhtudel üksteise tööd. Juhul, kui üldkoosoleku volitusi ja otsustamise korda täiendada võiks kaaluda pankrotitoimkonna kaotamist.

Kokkuvõte kohtumisest Eesti Pangaliidu esindajatega, jätk

Probleem	Kommentaar
Saneerimismenetlused	<p>Pangaliidu esindajate kogemuste põhjal kasutatakse saneerimismenetlust tihti kui ajapikendust pankrotiprotsessile, s.t võidetakse juurde aega, et ettevõtte varad sobival moel ettevõttest välja viia. Mõningatel juhtudel võib täheldada, et kui esimesel korral saneerimisavaldust ei kinnitata, antakse ettevõtete poolt sisse uus saneerimisavaldus. Pangaliidu esindajate hinnangul võiks olukorda parandada, kui ettevõtetele mitte anda võimalust teistkordseks saneerimisavalduseks. Lisaks võiks Pangaliidu esindajate hinnangul saneerimiskava realiseerimise maksimaalne kestvus olla määratletud (näiteks 2-3 aastat) ning ainult juhul, kui on olemas kõikide võlausaldajate nõusolek, võiks vastav periood pikem olla. Samuti oleks vajalik saneerimiskava sisu ja vormi suhtes selgemate nõuete kehtestamine, saneerimisnõustaja funktsiooni täpsustamine ning kohtunike saneerimisalane koolitamine (näiteks väliseksperte kaasates). Pangaliidu esindajate hinnangul peaks saneerimismenetluste pandipidajate rühmade moodustamise kohustuslikuks muutma.</p>

Kokkuvõte kohtumisest Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja esindajaga

Probleem	Kommentaar
Pankrotimenetluse pikk kestvus	Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja esindaja hinnangul kiirendaks pankrotimenetlusi kohtunike täiendav spetsialiseerumine sellele valdkonnale
Haldurite kompetents	Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja esindaja arvates võiks haldurite tegevuse üle järelvalvet tõhustada ning üle vaadata nende kompensatsiooni- ja motivatsioonisüsteem, tagamaks professionaalset ja piisavalt kiiret ning efektiivset menetlust.
Ettevõtte juhtkonna vähene vastutus	Praegused seadusega sätestatud vastutuse piirid ettevõtete omanikele ja juhatusele on piisavad, kuna juhul, kui täiendavat vastutust ja kohustusi rakendada, kasvaks sellega nii ettevõtluse riskid kui juhatuse liikmena tegutsemise riskid ning see halvaks eeldatavalt väga tõsiselt ettevõtlust.
Muud probleemid	<ul style="list-style-type: none"> Pankrotimenetlust alustatakse liiga hilja, kui ettevõtte varadest enam midagi võtta pole. Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja esindaja hinnangul on vähene osa pankrotitaotlusi pahatahtlikult hiliselt esitatud, kuna enamus juhtudel ei ole osatud omanike ja juhtkonna poolt riske hinnata. Suurem osa pankrottidest on põhjustatud pigem ettevõttevälistest kui -sisestest teguritest. Pankroti- ja saneerimismenetlusi ning laiemalt ettevõtlust puudutavates seadusemuudatustes on kohati märgata laiema perspektiivi puudumist ning näib, et muutused on tehtud mõne konkreetse kaasuse näitel. Võlausaldajatest ettevõtteid ei saa pankrotipesast üldjuhul midagi tagasi, mis on majanduskeskkonnale ohuks, kuna pankroti mõjud võivad kanduda ettevõttelt ettevõttele. Pankrotihaldurite juhuvaliku põhjal määramist ei pidanud Kaubandus- ja Tööstuskoja esindaja otstarbekaks, kuna seda saaks lubada ainult juhul, kui kõik haldurid oleks ühtlaselt kompetentsed.
Saneerimismenetlused	Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja esindaja hinnangul võrdsustatakse saneerimismenetlused ettevõtete juhtkonna ja omanike silmis tihti pankrotimenetlusega ning vastavad avaldused esitatakse liiga hilja.

Kokkuvõte kohtumisest Eesti Advokatuuri esindajatega

Probleem	Kommentaar
Pankrotimenetluse ebaefektiivsuse mõju ettevõtluskultuurile	Laiemas plaanis on Eesti Advokatuuri esindajate hinnangul suurimaks probleemiks negatiivne mõju ettevõtluskultuurile Eestis, mis kaasneb pankrotimenetluste ebaefektiivsusega (menetluslikud õiguslikud kitsaskohad, osapoolte ebapiisavast kompetentsist ning ressursipuuduse st tingitud kitsaskohad, võlausaldajate nõuete vähene rahuldamise määr jm). Võlausaldajad tunnetavad pankrotiprotsesse üldjuhul kui lootusetuid olukordi, kus võlgade sissenõudmine on aeganõudev ja bürokraatlik ning lõpeb vaid vähese l juhul nõuete rahuldamisega. Mõningates ettevõtetes soodustab pankrotimenetluse ebaefektiivsus juhatuse ja omanike vastutamata tunde süvenemist. Tulemuseks on üldise ärietika ja ettevõtluskultuuri paigalseis ning riskide kõrge tase kogu Eesti ettevõtlussektoris, mis mõjub negatiivselt nii kodu- kui välismaiste investorite investeerimisotsustele.
Riigipoolsed prioriteedid	Eesti Advokatuuri esindajate hinnangul hõlmab pankrotimenetluste (ning kaasnevate kohtuasjade) enamik väike- ja keskmise suurusega ettevõtteid, samas kui suuremate ettevõtete pankrottide menetlemine nende keerulisuse tõttu tihti takerdub – tulemuseks on väikesemahuliste pankrotiasjade lahendamine, mis on aga pankrotiasjade rahalisest kogumahust eeldatavalt vähese tähtsusega. Probleemi lahenduseks oleks riigipoolne panustamine nii pankrotihaldurite, kohtunike kui prokuröride pankrottide alase kompetentsi tõstmisse ning ressursside suunamine tegevustesse, mis tagaksid tulemusliku tegelemise suuremahuliste ja keerulisemate pankrotijuhtumitega.
Pankrotimenetluse kulude katmine	Eesti Advokatuuri esindajate hinnangul esineb vajakajäämisi pankrotimenetluste kulude katmise põhimõtetes – ettevõtetel endil tihtipeale puuduvad rahalised vahendid menetluskulude katmiseks, juhtkonna ja omanike vastutus sisuliselt puudub, riigipoolne finantseerimine on ebapiisav ning ainsaks allikaks menetluskulude katmisel on võlausaldajate poolne finantseerimine (s.t võlausaldajate kulud suurenevad veelgi).
Tagasivõitmismenetluse keerulisus	Tehingu tagasivõitmise alused on Eesti Advokatuuri esindajate hinnangul seadusandluses ebaefektiivselt reguleeritud. Meie arusaamise kohaselt on vastavad õiguslikud ettepanekud Eesti Advokatuuri esindajate (ja teiste osapoolte) osalusel moodustatud töögrupp Justiitsministeeriumile esitanud.
Saneerimismenetluste roll	Eesti Advokatuuri esindajate arvamus kohaselt kasutatakse saneerimist tihti pankrotitunnustega ettevõtete poolt ajavõitmiseks ning ettevõtte sisuline saneerimine on menetluse alguseks tihtipeale juba lootusetu.
Juhtkonna vastutuse reguleeritus saneerimismenetlustes	Eesti Advokatuuri esindajate hinnangul on seaduses ebapiisavalt reguleeritud ettevõtte juhtkonna vastutus saneerimismenetluses. Paljudes otsustusküsimustes jääb ebaselgeks, kes vastavate juhtimisotsuste tagajärgede eest saneerimismenetluse vältel vastutab. Sellises olukorras esineb arvatavalt sageli juhtkonnapoolseid kuritarvitusi.

© 2013 PricewaterhouseCoopers Advisors AS. All rights reserved. PwC refers to the PricewaterhouseCoopers Advisors AS member firm, and may sometimes refer to the PwC network. Each member firm is a separate legal entity. Please see <http://www.pwc.com/structure> for further details